PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto IX Štev. 23 (2333) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon post. I gr. TRST, torek 27. januarja 1953 Cena 20 lir

ČITATELJI!

*Samo še **PET DNI** imate čas izkoristiti ugodno priložnost, da s plačilom celotne letošnje naročnine v znesku 3.200 lir prejmete v dar lepo slovensko knjigo!*

BALKANSKO SODELOVANJE

V nedeljo se je končal obisk turškega zunanjega ministra Kepruluja v Beogradu. Rezultati razgovorov so znani iz uradnega poročila, ki je bilo izdano v soboto popoldne, in ki pravi med drugim, da «je bilo potrjeno popolno soglasje med stališči obeh držav glede potrebe, da se določijo konkretni načini in oblike za bodoče sodelovanje med obema deželama, da se zavarujeta mir in varnost».

Kot rezultat teh in nadaljnjih razgovorov — med katere je treba šteti bližnji obisk grškega zunanjega ministra v Beogradu in napovedano potovanje jugoslovanskega državnega tajnika za zunanje zadeve Koče Popoviča v Atene in Ankaro — se bo nedvomno utrdilo sodelovanje med tremi balkanskimi državami — Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo — v interesu ohranitve miru in varnosti v tem delu sveta. Oblike, ki jih bo to sodelovanje zavzelo, bo nakazala potreba, se pravi, dejanska nevarnost napadalnosti moskovskega imperializma v jugovzhodni Evropi. Od stopnje te nevarnosti je odvisno tudi konkretno oblikovanje obrambnega sodelovanja med tremi ogroženimi državami, ki izvajajo s tem akt samoobrambe.

Bilo bi pa napačno, ko bi gledali na turško-grško-jugoslovansko zbližanje samo v tem okviru, ko bi videli v njem samo rezultat volje po skupni obrambi proti konkretni napadalni nevarnosti, ki jo predstavlja sovjetski imperializem. V tem primeru ne gre samo za zvezo, ki jo narekujejo trenutni interesi, čeprav je nedvomno, da je ta nevarnost pospešila sicer povsem naravni razvoj sodelovanja med tremi sosednimi državami.

Interesi, ki družijo tri balkanske države, so mnogo širši in trajnejši. Predvsem gre za izvajanje načela OZN o dobrih odnosih med državami, zlasti sosednimi, na osnovi popolne enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja neodvisnosti in suverenosti. Nadalje ni mogoče prezreti gospodarskih interesov, ki združujejo te tri države, pri čemer ima Jugoslavija, kot gospodarsko relativno najbolj razvita dežela med njimi, posebno važno vlogo. Vzpostavljanje dobrih vsestranskih odnosov med tremi državami na Balkanu, ki je nekoč veljal za smodnišnico Evrope, je prav posebne važnosti za svetovni mir, ki bo tem trdnejši, čim boljši bodo odnosi med posameznimi državami in čim bolj bodo ti odnosi sloneli na načelih listine OZN. Zaradi tega se pri ocenjevanju prizadevanj za balkansko sodelovanje ne smemo omejiti na upoštevanje trenutne politične konstelacije, ki ima v neki meri lahko samo vlogo katalizatorja.

Če pregledamo dosedanji razvoj odnosov med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo, lahko ugotovimo, da odraža v največji meri upoštevanje dveh osnovnih načel demokratičnega oblikovanja odnosov med državami: enakopravnosti in spoštovanja neodvisnosti zunanje politike vsake izmed udeleženih držav. To je bil končno tudi osnovni pogoj za aktivno jugoslovansko sodelovanje v teh prizadevanjih.

Ko je takratni jugoslovanski zunanji minister Edvard Kardelj govoril o svetovnem političnem položaju na VI. kongresu KPJ, je glede sodelovanja na tem področju dejal:

«Pri tem sodelovanju sta za nas bistveni dve stvari: enakopravnost in neodvisnost v zunanji politiki in v odnosih do političnih in družbenih dogajanj v današnjem svetu na eni strani ter nevmešavanje v naše notranje zadeve na drugi strani. Z drugimi besedami, hočemo ostati svoji lastni gospodarji tako v svojih mednarodnih političnih odnosih kakor v svojem notranjepolitičnem in družbenem razvoju. Meje tega sodelovanja so prav tako jasno določene: narodi Jugoslavije ne bodo sodelovali v nobeni napadalni vojni in na nobeni strani, zato se lahko naše mednarodno sodelovanje giblje samo v mejah zagotovitve mednarodne varnosti, to se pravi, miru. Takšna je bila naša zunanjepolitika in takšna mora ostati tudi v prihodnje».

Ni dvoma, da se jugoslovansko sodelovanje z Grčijo in Turčijo razvija prav na teh osnovah, kajti tudi obe partnerici sta že po svojem položaju globoko zainteresirani na ohranitvi miru, ki jima — kot vsem relativno gospodarsko zaostalim zemljam — edini lahko zagotovi nemoten gospodarski razvoj, ki je obenem tudi pogoj za nenehen družbeni razvoj in za krepitev naprednih družbenih sil.

Še več — jugoslovansko sodelovanje z dvema državama, ki sta s pogodbami vezani tudi na širši sistem s proglašenimi obrambnimi cilji, lahko prispeva samo k krepitvi miroljubnih sil tudi v tem okviru, ali, kar je isto, k slabitvi napadalnih, reakcionarnih sil, ki se v pogojih svetovne oboroževalne tekme povsod pojavljajo. Odločna volja Jugoslavije, da ne sodeluje v nobeni napadalni vojni, jo vključuje v kakršen koli okvir samo v izrazito obrambnem smislu, samo v smislu okrepitve kolektivne varnosti v okviru OZN.

Med reakcionarnimi, napadalnimi tendencami, ki smo jih omenili, je na področju balkanskega sodelovanja posebno občuten vpliv preporojenega italijanskega imperializma, ki poskuša igrati v malem ko že v velikem ne more, politiko interesnih sfer in hegemonije ene države nad drugimi. Ze dejstvo, da ta rimska politika — ki izraža najbolj reakcionarne težnje italijanske buržoazije — stalno doživlja neuspehe prav na balkanskem področju (Pacciardijevo romanje v Washington, poskus izsiljevanja na atlantski konferenci v Parizu, skriti nameni De Gasperijevega potovanja v Atene itd.) potrjuje ne samo pravilnost, temveč tudi učinkovitost takšne jugoslovanske politike.

Končno ne smemo v jugoslovanskem prispevku k stvari splošnega miru videti samo golega vprašanja vojne ali miru, temveč predvsem dejstvo, da se edino v miru lahko razvijajo nove, socialistične družbene sile, ki polagoma toda vztrajno, preobražajo odnose v posameznih deželah in tudi v svetu. Mir pomeni razvoj socializma, vojna po krepitev napadalnih, reakcionarnih tendenc na eni ali drugi strani. Z zagotovitvijo svoje varnosti — ki je obenem važen steber varnosti v svetu sploh — torej Jugoslavija ne zagotavlja samo nemoten notranji družbeni razvoj v socializem, temveč tudi razvoj sil socializma v svetu.

Še prav posebno zaradi tega je treba vsako novo etapo v razvoju balkanskega sodelovanja iskreno pozdraviti.

PO OBISKU TURŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA V BEOGRADU

Maršal Papagos napoveduje skorajšnjo sklenitev sporazuma

„Ropanje ali «nerešeno» vprašanje," je naslov članka v „Politiki" o oviranju Italije za sklenitev sporazuma o ribolovu v Jadranu

ATENE, 26. — Po petdnevnem uradnem in prijateljskem obisku v Jugoslaviji je turški zunanji minister Keprulu nocoj prispel v Atene. Turškega zunanjega ministra so na železniški postaji pozdravili grški zunanji minister Stefanopulos, turški veleposlanik v Grčiji, jugoslovanski veleposlanik v Atenah ter številni predstavniki grškega političnega in javnega življenja. Med svojim bivanjem v Atenah bo Keprulu obvestil Stefanopulosa o rezultatih svojega obiska v Jugoslaviji. Prav tako sodijo da bo Stefanopulos ob tej priložnosti obvestil Kepruluja o rezultatih nedavnega obiska predsednika italijanske vlade De Gasperija v Atenah.

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Jugoslovanska javnost in politični krogi so še vedno pod vtisom obiska turškega zunanjega ministra, ki je včeraj odpotoval v Atene. Čeprav se je že vnaprej pričakoval uspeh razgovorov Kepruluja z jugoslovanskimi državniki, vendar beograjski politični krogi ne skrivajo svojega zadovoljstva nad doseženimi rezultati in obiskom turškega državnika, ki je omogočil izmenjavo mišljenj o vseh vprašanjih medsebojnega sodelovanja, posebno pa o vprašanju organizacije skupne obrambe.

V beograjskih političnih krogih s posebnim zadovoljstvom ugotavljajo, da so ti razgovori potekali v ozračju identičnosti pogledov, popolnega razumevanja in odločnosti, da se to sodelovanje globi na vseh področjih zlasti pa na vojaškem. Čeprav se razgovorov ni udeležil zastopnik Grčije, vlada prepričanje, da so se razgovori vodili v duhu trojnega sporazumevanja, in da je stališče Grčije enako stališču Jugoslavije in Turčije. To dokazuje tudi izjava, ki jo je dal nocoj predsednik grške vlade maršal Papagos beograjskemu radiu.

Na vprašanje o jugoslovansko - grško - turških odnosih je maršal Papagos poudaril, da sloni prijateljstvo med tremi državami na prijateljstvu in zvestobi v preteklosti, ki je že prestalo razne preizkušnje. «Jugoslavija, Grčija in Turčija predstavljajo v tem delu sveta močan činitelj stabilnosti, katerega vrednosti ne more javno mnenje ostalih držav podcenjevati. Jugoslavija, Grčija in Turčija izvajajo jasno politiko proti vsakemu napadu. Vsak dobronameren človek mora pozdraviti napore treh držav, ki gredo za tem, da zagotovijo mir», je dejal maršal Papagos, ko je odgovarjal na vprašanje, v kakšni fazi so razgovori vojaških predstavnikov.

«Ti razgovori se nadaljujejo, in upam, da bo v kratkem prišlo do sporazuma, ki nam bo omogočil, da koordiniramo svoje načrte in obrambna sredstva».

Maršal Papagos je nato poudaril, da sovjetske satelitske države nenehno večajo svoje vojaške sile, in da so zato potrebni ukrepi za obrambo miru, ker se ne ve, od kod bo prišel napad. V zvezi s tem je maršal Papagos omenil velik strateški pomen Trakije in je poudaril, da bo imela Trakija važno vlogo v balkanski fronti Jugoslavije, Grčije in Turčije.

Pod naslovom **«Ropanje ali «nerešeno» vprašanje»** ugotavlja nocojšnja «Politika» v zvezi z nenehnimi kršitvami jugoslovanskih voda s strani italijanskih ribičev, da italijanska vlada ne rešuje tega vprašanja iz političnih razlogov. Čeprav je italijanska vlada kriva za težak položaj italijanskih ribičev, ker ne želi skleniti sporazuma z Jugoslavijo, skuša zvaliti odgovornost za to stanje na Jugoslavijo in prepričati svetovno javno mnenje, da je jugoslovanska vlada kriva za napete medsebojne odnose.

«To „nerešeno" vprašanje bi lahko rešili na zelo hiter način, poudarja «Politika», če bi vladajoči krogi onstran Jadrana pokazali vsaj malo dobre volje. Toda dobre volje ni. Nasprotno! Z raznimi propagandnimi sredstvi silijo italijanske ribiče, naj vpadajo v jugoslovanske vode, in ko jih jugoslovanski organi pri tem ovirajo in branijo svoje morje, zahtevajo na drugi strani Jadrana, naj oborožene italijanske vojne ladje spremljajo in ščitijo italijanske ribiče pri ropanju jugoslovanskega morskega bogastva. Takšna je italijanska propaganda in toliko opevana «dobra volja» Italije. Namesto da bi italijanska vlada skušala rešiti to nerešeno vprašanje — zaključuje «Politika» — ga s svojim stališčem in propagando vedno bolj zaostruje».

Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki je na obisku v Grčiji, je danes dopoldne obiskala grškega ministra za trgovino Kapsalisa in nekatere druge grške gospodarstvenike. Člani delegacije so se razgovarjali o splošnih vprašanjih gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Grčijo.

Jugoslovanski veleposlanik v Atenah Radoš Jovanović je danes obiskal grškega ministra za koordinacijo Marchesinisa. Razgovarjala sta se o vprašanju razširitve trgovine in gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Grčijo.

Grški poslanik v Beogradu Spiros Kapetanides je obiskal danes opoldne podpredsednika zveznega izvršnega sveta Mošo Pijada in ob tej priložnosti, v odsotnosti predsednika republike, sporočil iskrene čestitke in najboljše želje grške regentke kraljice Friderike maršalu Titu ob njegovi izvolitvi za predsednika republike. Podpredsednik Moša Pijade se je v imenu maršala Tita zahvalil za čestitke.

Gospodarska pogajanja med Jugoslavijo in Anglijo

BEOGRAD, 26. — Danes so se začela v Beogradu trgovska pogajanja med jugoslovanskimi in britanskimi gospodarskimi predstavniki. Glavni namen pogajanj je določitev vrste artiklov za medsebojno izmenjavo blaga v l. 1953 na osnovi petletnega sporazuma, ki so ga sklenili v Beogradu leta 1949.

Pogajanjem pripisujejo v Beogradu velik pomen, ker zavzema danes Velika Britanija eno izmed prvih mest v jugoslovanskem uvozu in izvozu. Medsebojna trgovina se stalno veča, kar dokazujejo tudi dosedanji podatki. V letu 1952 je znašal jugoslovanski uvoz v Anglijo več kot 10 milijard dinarjev, prav toliko pa tudi uvoz iz Anglije, pri čemer ni vračunan uvoz blaga v okviru tristranske pomoči. Sodijo, da bodo pogajanja v Beogradu trajala deset dni.

Požar uničil veliko prekomornico

V osmih dneh je to že tretji požar v ladjedelnicah v Liverpoolu Ne izključujejo sabotože Eksplozija na bojni ladji v Portlandu

LONDON, 26. — Preteklo noč je v Liverpoolu požar uničil enega najlepših prekomorskih parnikov družbe «Canadian Pacific». «Empress of Canada», ki odriva 20.235 ton. Včeraj je nekaj delavcev vršilo nekatera popravila na ladji, ko je neka oseba na pomolu opozorila da prihaja iz ladje dim. Ker je bila ladja v popravilu v doku ni bilo mogoče soraviti v akcijo ladijskih črpalk in požar, ki se je začel v kuhinji se je naglo razširil. Ko so prišli gasilci, se je ladja že zacela močno nagibati. Kljub vsem naporom gasilcev pa je požar ladjo do kraja uničil. Trup ladje se je nagnil na pomol, toda v notranjosti je še 1200 ton goriva, ki bi se lahko razlilo po pomolu in s tem bi nastala nevarnost, da se ogenj razširi na bližnjo ladjo «Empress of France», toda gasilci so v stalni pripravljenosti.

Ta požar je že tretji, ki je v osmih dneh izbruhnil v ladjedelnicah v Liverpoolu. Pred enim tednom je nastal požar na ladji «City of Florence», pretekli teden pa na «City of Gloucester», zato nekateri domnevajo, da ni izključena sabotaža.

Pristaniške oblasti v Liverpoolu so sporočile, da bo delo za dvig parnika stalo vsaj 100.000 šterlingov in bo trajalo 12 mesecev. Delo za odstranitev gornjih delov ladje se bo začelo čez nekaj dni. Niso še sklenili, kako bodo naravnali trup, ki je sedaj nagnjen na pomol. To bo odvisno od poročil potapljačev.

Policija je medtem uvedla preiskavo. Kakor je znano, se ne popolnoma izključuje možnost sabotaže. Popoldne je v nekaterih delih ladje še divjal požar.

Toda britanska policija ima opravka tudi z neko drugo nezgodo v pristanišču Portland.

Danes je namreč prišlo na britanskem rušilcu «Duchess» do silne eksplozije v strojnem oddelku. Pri eksploziji je zgubil življenje en podčastnik, dva druga pa sta bila hudo ranjena.

Vzroki eksplozije niso znani. Rušilec odriva 2610 ton in je med najmodernejšimi enotami v britanski mornarici.

Neki častnik je izjavil, da izključujejo sabotažo. Ladja se je imela danes udeležiti vojaških manevrov v Rokavskem prelivu.

Tretja obletnica indijske republike

NOVI DELHI, 26. — Indija proslavlja danes tretjo obletnico proglasitve republike. Ob tej priliki je bila v Novem Delhiju velika vojaška in folklorna parada. Na častni tribuni so paradi prisostvovali predsednik republike Rajendra Prasad, ministrski predsednik Nehru in številne tuje osebnosti, med katerimi tudi podpredsednik zveznega izvršnega sveta FLRJ Milovan Djilas.

Maršal Tito je ob praznovanju obletnice neodvisnosti poslal predsedniku indijske republike Prasadu brzojavko s čestitkami.

VAL BEGUNCEV iz Vzhodne Nemčije

Samo včeraj je pribežalo v zahodni sektor Berlina 2000 ljudi, v tekočem mesecu pa 19.000 - Židje množično bežijo

BERLIN, 26. — Funkcionarji sprejemnega središča so danes izjavili, da je danes prišlo iz Vznodne Nemčije v zahodni sektor Berlina dva tisoč beguncev. To je do sedaj največje število beguncev v enem dnevu. Skupno število oseb, ki so pribežale v zahodni sektor Berlina iz vzhodnega sektorja ali pa iz Vzhodne Nemčije, znaša za tekoči mesec 19.000.

Vsak dan več židovskih beguncev se zateka v zahodni Berlin. Voditelji zahodnoberlinske židovske skupnosti so izdali poziv, se preostalim 2.300 Židom ki živijo v sovjetski coni Vzhodne Nemčije, naj pridejo, čimprej morejo na Zahod.

Vsak dan pribeži v zahodni Berlin od 25 do 30 Židov. Kot računajo, je po znanem praškem procesu proti židovskim voditeljem v pretekli jeseni pribežalo iz vzhodne Nemčije 8 odst. vseh židovskih prebivalcev.

DUNAJ, 26. — Belgijski zunanji minister Van Zeeland in avstrijski zunanji minister Gruber sta danes podpisala nov trgovinski dogovor med Avstrijo in belgijsko luksemburško gospodarsko unijo.

LONDON, 26. — Britanska admiraliteta javlja, da je bil admiral Mountbatten povišan v admirala flote.

Stavka v CRDA

Dokaz prebujenja sindikalne borbenosti in razredne zavesti tržaškega delavstva

V nedeljo opolnoči se je končala stavka v ladjedelnicah in v Tovarni strojev in včeraj zjutraj so se delavci kot po navadi javili na delo. Zaradi stavke tudi ni bilo dejanske splovitve ladje «Star of Alexandria», čeprav je še v soboto zvečer tržaški radio javil, da bodo ladjo splovili. V nedeljo dopoldne so sicer opravili vse običajne ceremonije z botrico in blagoslovom, toda ladja je ostala na splovišču na suhem, ker ni bilo delavcev, čeprav so jih šli celo iskat na domove s kamioni, kar je vse delavstvo še bolj ogorčilo.

V soboto so predstavniki delavcev zahtevali od ravnateljstva CRDA, naj odgovori na njihov protest. Ker ni bilo odgovora do včeraj zjutraj, so sindikalne organizacije proglasile od včeraj od 10. ure dopoldne do polnoči splošno stavko, tako da tudi včeraj ladje že niso splovili. Pozivu sindikalnih organizacij so se odzvali vsi delavci in uradniki ter ob desetih zapustili delo.

Ob enajstih dopoldne so se delavci vseh sindikalnih organizacij zbrali na dvorišču Delavske zbornice. Tu so sindikalni voditelji poudarili, da mora vodstvo CRDA podobna vprašanja kot so bili poslednji disciplinski predpisi predhodno diskutirati s tovarniškimi odbori in jih začeti uveljavljati šele, če ti odbori nanje pristanejo. Ravnanje vodstva CRDA pa je tudi v nasprotju z delovno pogodbo. Vsekakor pa se stavka ne tiče splovitve omenjene ladje, ki jo bodo najbrž spustili v morje danes zjutraj. Stavka pa naj bo delodajalcem v opomin, da delavci ne bodo dopuščali takega ravnanja delodajalcev.

Na zborovanju so tudi sklenili, da pojdejo danes ob sedmih zjutraj na delo, da pa se bo protestno gibanje nadaljevalo, dokler delavci ne dobe zadoščenja.

Odločni nastop delavcev CRDA ob uvajanju disciplinskih predpisov, ki tako močno spominjajo na fašizem in njegove metode, priča, da je delavstvo naveličano dosedanjega sindikalnega mrtvila in da zahteva poživitev in okrepitev sindikalne dejavnosti, ki je zaradi zgrešene sindikalne politike zamrla. Sedanje protestno gibanje je spontano vzniknilo med delavci in je med njimi vsemi globoko občuteno. Na predrzni nastop delodajalcev so vsi delavci takoj reagirali in tako smo bili priča trem stavkovnim nastopom, od katerih je bil včerajšnji najbolj strnjen, saj so se ga udeležili tudi uradniki, ki so najbolj neposredno pod vplivom in pritiskom delodajalcev.

Delavci so to pot pokazali, da se zavedajo nevarnosti, ki jim preti z ofenzivo delodajalcev in so ob tej priliki kljub svojemu vodstvu ustvarili dejansko akcijsko enotnost ter tako potegnili sindikate za seboj. S svojim enotnim nastopom so hoteli delavci končno postaviti jez proti grožnjam delodajalcev, ki jim že dolgo časa korak za korakom odvzemajo razne pridobitve. Zato ni to gibanje le protest proti zadnjim ukrepom vodstva CRDA, marveč splošen protest proti sedanjemu nevzdržnemu stanju, iz katerega je treba končno najti izhod.

Zato morajo sindikati upoštevati to odločno voljo delavcev in prenehati s prakso stalnega popuščanja delodajalcem. Delavci namreč zahtevajo, da se zopet vzpostavi ravnovesje sil, da se okrepe njihovi položaji, da bo v vsem gospodarskem življenju v Trstu ponovno pridobilo tisti vpliv in pravico soodločanja, ki mu pritičeta. Za to pa je nujno potrebna sindikalna enotnost, ki se je to pot tako hitro ustvarila na bazi, ko so vsi delavci čutili, da so ogroženi po istem nasprotniku.

Sindikalni predstavniki so na včerajšnjem zborovanju sicer povedali, da pomeni novi ukrepi vodstva CRDA ignoriranje tovarniških odborov oziroma odborov v podjetjih, kot jih sedaj imenujejo. Niso pa povedali, da delodajalci že dolgo časa ne spoštujejo več sporazuma o tovarniških odborih, ki so bili tu pri nas pridobitev osvobodilne borbe.

Zato je sedanje stanje, to je neupoštevanje sindikalnih odborov, mimo katerih je ravnateljstvo CRDA tudi hotelo uveljaviti omenjene strogo disciplinske predpise, le posledica zgrešene sindikalne politike. Vodstvo Enotnih sindikatov namreč ni branilo pridobitve tovarniških odborov, ki so jim delodajalci polagoma toda vztrajno odvzemali pridobljene pravice do soodločanja v tovarnah, ter je s tem dopuščalo, da so se odbori dejansko spreminjali v notranje komisije. To sindikalno vodstvo tudi ni nikoli odločno zahtevalo, da se sporazum o tovarniških odborih iz leta 1948 obnovi. Prav omajanje teh odborov in izjedanje njihove vsebine je dovedlo do sedanjega stanja.

Namesto da bi te odbore krepili, da bi poskrbeli za njihov razvoj, so sindikati dopuščali njihovo okrnjevanje in nazadovanje. Vprav tovarniški odbori pa so bili tisto borbeno jedro, tista gonilna sila, ki bi spreminjala zastarele delovne odnose v tovarnah in privedla do soudeležbe pri dobičku in soupravljanja delavcev, kakor se dogaja že v mnogih kapitalističnih državah, kakor na primer v Nemčiji, kjer je tako soupravljanje že uzakonjeno. Načelo soupravljanja pa bi se bilo lahko izvedlo posebno v podjetju CRDA, saj gre tu za javno last, ki se mora že tako po vseh načelih demokratično upravljati in kjer ne bi zato niti naleteli na odpor zasebnega kapitala. Če se drugod v svetu delovni odnosi stalno razvijajo (in tu ponavljamo, da se to dogaja v kapitalističnem gospodarskem sistemu), tedaj bi se morali razvijati tudi pri nas.

Da pa se bodo delovni odnosi razvijali, to je da se onemogočijo vsi podobni nastopi delodajalcev kakor je bil zadnji, je nujno, da se vzpostavi med vsem delavstvom tista sindikalna enotnost, ki se je tako spontano ustvarila ob zadnji grožnji delodajalcev. Prav zato morata biti sindikalna enotnost in ponovna okrepitev tovarniških odborov prvi neposredni cilj delavskega gibanja. Ko bodo delavci ta cilj dosegli, tedaj jim bo šele odprta pot v izboljšanje in napredovanje delovnih odnosov. Vse to ni nikaka utopija niti demagogija, marveč uresničljiva stvarnost.

FR. KAVS

WASHINGTON ZAČASNO NE ŽELI prihoda evropskih državnikov

Dullesovo potovanje v Evropo ima namen «prihraniti» taka potovanja v bližnji bodočnosti - Včerajšnji razgovor britanskega poslanika z Dullesom v zvezi z nameravanim obiskom Edena in Butlerja Mayer bo verjetno zahteval povečanje pomoči za Indokino - Eisenhower bo prebral svojo poslanico o stanju v državi prihodnji ponedeljek

WASHINGTON, 26. — Danes je predsednik ameriške predstavniške zbornice Joseph W. Martin jr., po dveurnem zasedanju voditeljev kongresa z Eisenhowerjem naznanil, da bo predsednik Eisenhower predložil svojo poslanico o stanju v državi na skupnem zasedanju ameriškega kongresa prihodnji ponedeljek, 2. februarja, ob 12.30 uri. Predsednik Eisenhower bo sam čital pred kongresom svojo poslanico.

Senator Robert A. Taft, ki je voditelj večinske skupine v senatu, je rekel, da je predsednik razpravljal o vseh zadevah svoje poslanice. Rekel je tudi, da ima predsednik namen posnemati navado sestankov s kongresnimi voditelji vsak ponedeljek.

Taft je tudi izjavil, da namerava še danes predložiti pet načrtov zakona za spremembo sindikalnega zakona, ki je znan pod imenom «Taft-Hartley». Zdi se, da se je Taft prej razgovarjal o tem z Eisenhowerjem.

Senat pa je danes potrdil imenovanje Charlesa Wilsona za obrambnega ministra.

Glede Dullesovega potovanja v Evropo piše «Washington Post», da bo Dulles ob tej priliki pozval voditelje Zahodne Evrope, naj odložijo na pozneje svoja nameravana potovanja v Washington za sestanek z Eisenhowerjem. Dulles bo baje pojasnil, da bo novi predsednik zaposlen več tednov z organizacijo ameriške uprave.

Glasnik državnega departmaja pa je v zvezi s tem izjavil, da bo mogoče določiti dneve obiskov evropskih vladnih poglavarjev v ZDA šele potem, ko se bo Dulles vrnil s svojega potovanja po Evropi.

Glasnik je dodal: «Državni tajnik potuje v Evropo, zato da se sestane s poglavarji raznih vlad, da si ustvari sliko o položaju in da zbere najnovejše informacije, ki jih bo nato sporočil predsedniku Eisenhowerju. Zaradi tega bo prihranil evropskim voditeljem potovanje v Washington v bližnji bodočnosti. Prav gotovo se bo razgovarjal z evropskimi voditelji o njihovem namenu potovanja v ZDA in bo z njimi lahko pripravil nadaljnje načrte s tem v zvezi».

Danes pa se je Dulles razgovarjal z novim britanskim poslanikom v Washingtonu Rogerjem Makinsom. Med drugim sta govorila o bodočem obisku britanskega zunanjega ministra Edena in finančnega ministra Butlerja. Makins je izjavil, da bosta oba britanska ministra morda skupno prišla v Washington in da ima njuno potovanje namen omogočiti «pripravljalne gospodarske razgovore».

Dodal je, da njegova vlada «nima nobene želje pospešiti angleško-ameriške razgovore». Na vprašanje, ali namerava Churchill ponovno potovati v ZDA, da se sestane z Eisenhowerjem, je Makins odklonil odgovor.

Z druge strani pa je izjavil, da sta z Dullesom govorila tudi o položaju v Iranu, in je dodal, da «se zdi, da zadeva napreduje». Končno je dejal, da ni bilo govora o nobenem vprašanju, ki se tiče Daljnega vzhoda.

V Londonu je glasnik ameriškega poslaništva izjavil, da se bo Dulles razgovarjal z britanskim zunanjim ministrom Edenom in z drugimi ministri ves dan v sredo prihodnjega tedna. Namen njegovega prihoda v London je osebno prepričati se o napredku, ki so ga v Veliki Britaniji dosegli v okviru priprav zahodne obrambe, o britanskem stališču do evropske obrambne skupnosti in o vprašanjih, ki jih mora Velika Britanija reševati na gospodarskem in trgovinskem področju. Z britanskega stališča bodo imeli ti razgovori še posebno važnost spričo nameravanega potovanja Edena in finančnega ministra Butlerja v Washington. Po mnenju londonskih dobro obveščenih krogov bosta Eden in Butler skušala zvedeti za stališče nove ameriške vlade do gospodarskega programa, ki je bil pripravljen na zadnji konferenci držav Britanske skupnosti.

Obveščeni krogi so mnenja, da bo francoski ministrski predsednik Mayer predložil Dullesu zahtevo za zvišanje vojaške pomoči v Indokini.

Zmaga centra na kongresu PLI

RIM, 26. — Na kongresu liberalne stranke v Florenci je danes zvečer dobila veliko večino glasov sredinska resolucija «liberalna enotnost», ki jo je podpiralo tudi sedanje vodstvo stranke. Proti resoluciji so glasovali samo štirje delegati, medtem ko so se predstavniki desnice (68) glasovanja vzdržali. Levica ni predložila posebne resolucije.

Resolucija povzema načela, ki bodo verjetno tudi program PLI na bližnjih parlamentarnih volitvah. Med drugim se — v duhu centralistične tradicije italijanskega liberalizma — izreka proti pokrajinski avtonomiji in zahteva preusmeritev ali ukinitev «zajedalskih industrij», glede katerih zahteva od vlade točno poročilo, koliko te industrije stanejo državne finance.

Kasneje zvečer so se začele volitve novega vodstva stranke. Stetje glasov napreduje zelo počasi in rezultati bodo znani šele zjutraj.

Nagib pesimist glede pogajanj o Sudanu

KAIRO, 26. — Vladni predstavnik je danes sporočil, da bodo egiptovski odgovor na britanski načrt dogovora o Sudanu izročili v sredo britanskemu poslaniku Stevensonu.

Novinarjem, ki so se z njim zbrali v krožku oficirjev v Kairu, je general Nagib glede Sudana izjavil: «Do sedaj sem bil optimist glede nagle in zadovoljive rešitve sudanskega vprašanja. Reči moram, da sem sedaj postal pesimist».

Egiptovski delegati predvidevajo glede tega znatna nasprotja, toda ne prekinitve pogajanj z Veliko Britanijo.

Pozneje je Nagib govoril na velikem zborovanju, na katerem je poudaril med drugim: «Sklenili smo doseči izpraznitev tujih oboroženih sil z našega ozemlja, naj stane kar koli, in se ne bomo obotavljali niti za trenutek pred katero koli žrtvijo».

Japonski diplomat v Beogradu

BEOGRAD, 26. — Načelnik evropskega oddelka japonskega zunanjega ministrstva Sigenobu Šima, ki je včeraj prišel v Beograd, je v svoji izjavi «Politiki» poudaril, da obstajajo velike možnosti za vzajemno gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Japonsko. Japonska potrebuje hrano in surovine za svojo industrijo v zameno za industrijske izdelke.

O odnosih Japonske s pekinško Kitajsko je Sigenobu Šima izjavil, da zaenkrat ni izgledov za aktivno trgovsko izmenjavo, prvič zaradi splošnega položaja na Daljnem vzhodu in drugič zaradi dejstva, da so Kitajci v položaju, ko ne morejo povedati, kaj potrebujejo.

Sigenobu Šima je zaključil svojo izjavo z ugotovitvijo, da se Japonska trudi, da bi izboljšala svoje odnose z vsemi azijskimi državami.

Velebit v Londonu

LONDON, 26. — Nocoj je prišel v London novi jugoslovanski poslanik Velebit. Novinarjem je na njihovo vprašanje izjavil, da Jugoslavija še vedno upa, da pride do sporazuma z Italijo o Trstu. Toda za pogajanja je treba biti v dveh; do sedaj pa nič ne kaže, da je Italija pripravljena pokazati dobro voljo.

BEOGRAD, 26. — V četrtek, 29. januarja, se bo sestala v Beogradu komisija zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije, ki ima nalogo, sestaviti načrt statuta bodoče Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Zatem bodo dali načrt v diskusijo organizacijam fronte.

Francoski pritisk na London za omiljenje omejitev na uvoz

René Mayer in Bidault pojdeta v London sredi februarja - Pleven izjavlja, da Francija ne more povečati svojih vojaških sil, če ne pride pomoč iz tujine Bidaultovo pismo Adenauerju

PARIZ, 26. — V diplomatskih krogih se je izvedelo, da bosta francoski ministrski predsednik René Mayer in zunanji minister Georges Bidault odpotovala v London sredi februarja. V Londonu bosta ostala dva dni.

V londonskih obveščenih krogih so mnenja, da je malo možnosti, da bo Velika Britanija omilila svoje omejitve na uvoz v višini, kakor to želita Francija in Italija. Domnevajo, da se bo na Veliko Britanijo izvajal pritisk v smislu med angleško-francoskimi razgovori, ki so se začeli danes v Rimu.

Isti krogi so mnenja, da ostaja britanska vlada še vedno na svojem stališču, da iz vzrokov, ki se tičejo plačilne bilance, ni mogoče izvesti splošnega znižanja omejitev na uvoz. Vendar pa je mogoče, da bo Velika Britanija zvišala višino posebnih dvostranskih kontingentov v drugem trimesečju tega leta.

Verjetno bo Francija vztrajala na svojih zahtevah spričo svojega vedno večjega trgovinskega primanjkljaja s področjem funta šterlinga in z evropsko plačilno zvezo.

Francoski obrambni minister Pleven je včeraj v narodni skupščini, ki razpravlja o vojaškem proračunu, ki določa 1.420 milijard frankov, izjavil, da Francija ne more na noben način povečati svojih sedanjih sil, ki znašajo 12 divizij, 28 letalskih eskadril in 350.000 ton mornarice, če ne pride nadaljnja pomoč iz tujine. Francija bi želela dobiti vsaj 85 milijonov dolarjev na račun zneska, ki je bil po francoskih trditvah obljubljen na konferenci NATO v Lizboni.

Nocoj je skupščina črtala 12 milijonov in pol frankov, ki so bili določeni za ustanovitev mesta vojaškega atašeja v Nemčiji, in to na zahtevo bivšega obrambnega ministra Mocha, ki je poudaril, da ustanovitev omenjenega mesta ni še gotovo, ker niso še ratificirani bonnski dogovori.

Francoski visoki komisar v Zahodni Nemčiji André Francois Poncet se je danes popoldne po povratku iz Pariza sestal s kanclerjem Adenauerjem.

Po razgovoru so objavili poročilo, ki pravi, da je visoki komisar izročil Adenauerju osebno pismo francoskega zunanjega ministra. Poročilo dodaja, da sta Adenauer in Poncet proučila vprašanja, ki nastajajo v zvezi z ratifikacijo dogovora o evropski obrambni skupnosti, in o pogojih, pod katerimi bi se lahko obnovila pogajanja za Posarje.

Adenauer pa je izjavil, da je osebno pismo zunanjega ministra Bidaulta, ki mu ga je izročil Poncet, «zelo spodbujajoče». Dodal je, da mu je Bidault v pismu sporočil, da spremembe v francoski vladi ne bodo v ničemer vplivale na francosko zunanjo politiko.

Angleški poskusi z novim orožjem

LONDON, 26. — Angleški minister za dobava Duncan Sandys je danes zahteval od spodnje zbornice odobritev dodatnih kreditov 16 milijonov funtov šterlingov za raziskovalna dela predvsem na področju po radiju vodenih izstrelkov. Pojasnil je, da zdaj «uspešno preskušajo» radijsko vodene izstrelke, katerih hitrost je precej višja od zvočne hitrosti; ti izstrelki so porabni «tako za defenzivne kot za ofenzivne namene».

Duncan Sandys je govoril tudi o uporabi atomske energije v gospodarske namene; dejal je, da še ni mogoče reči, kdaj bo mogoče «z atomsko energijo proizvajati zadostne količine električne energije», da pa so poskusi že zelo napredovali in da ni razloga, če bodo sistemi za pridobivanje elektrike iz atomske energije gospodarsko donosni, da jih ne bi začeli široko uporabljati. Prikazal je nato v glavnih obrisih nekatere tipe atomskih reaktorjev, ki jih v ta namen proučujejo.

Spodnja zbornica je na koncu seje odobrila dodatne kredite, ki jih je zahtevali minister Sandys, ki je nato predložil še zahtevo po odobritvi nadaljnjih kreditov za 23 milijonov funtov določenih za izdelavo municije, radijskega materiala in druge opreme za angleško vojsko.

TOKIO, 26. — General Collins je prišel danes zjutraj z letalom v Tokio,

Ne boj se sovražnikov, a prijatelja se varuj, ki vedno pritrjuje.
VI. LEVSTIK

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, torek 27. januarja
Elvira, Dušana
Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 17.03. Dolžina dneva 9.30. Luna vzide ob 14.27 in zatone ob 6.09.
Jutri, sreda 28. januarja
Julijan, Dragomil

Plače naj zvišajo vsem državnim nameščencem

Novi ukrep o izredni dokladi zakriva politične špekulacije

Iz Rima so potrdili vest, da bodo vsem državnim nameščencem v Trstu plačevali izredno nagrado (indennità di emergenza), s čimer so jim pač hoteli priznati, da delujejo tu v težkih razmerah. Nagrada bo znašala od 8.000 do 11.500 lir na mesec.

Veseli nas, da so državnim uradnikom, ki so znani po svojih slabih plačah, zvišali prejemke. Ni pa prav, da so to storili v obliki izredne nagrade, kajti ti uradniki ne žive v slabših razmerah kot v Italiji. Ze izraz sam («emergenza») bi namreč lahko pri nepoučenih ljudeh zbudil vtis, da so ti uradniki na Tržaškem ozemlju v nekakšni prvi črti, na barikadah, v izredno neugodnem položaju itd., medtem ko se dogaja ravno nasprotno, saj dobe vsi priseljeni uradniki in državni funkcionarji med drugim tudi stanovanje, pri čemer imajo prednost pred domačini. Italijanska država naj le poviša uradnikom plače, toda ti poviški naj veljajo za vse, tudi za one v Italiji! Prav včeraj je agencija ANSA namreč javila, da so celo tako imenovani «svobodni» sindikati zaskrbljeni ob vesteh o novih plačnih uredbah in so s predvidenimi načrti nezadovoljni.

Prav zato se ne moremo ob zadnji vesti o izrednih dokladah italijanskim državnim nameščencem ubraniti vtisa, da gre za politično špekulacijo, da si še bolj zagotove privrženost določene volilne mase in da bodo ti njihovi uradniki še bolj zvesta in agilna predstraža italijanskega imperializma pri nas. Hkrati pa bo novi ukrep zbudil med državnim uradništvom v Italiji vtis, da je nekaka Indija Koromandija in bodo zato še bolj stremeli po prostorčku «na soncu» tu v Trstu.

* * *

Kot smo že poročali, so se v Italiji razbila pogajanja med zastopniki petrolejskih delavcev in njihovimi delodajalci. Sindikalna organizacija CGIL je zato sklenila, da bodo petrolejski delavci v raznih krajih med 26. in 31. decembrom proglasili 48-urno stavko. Ker je tržaški sindikat petrolejskih delavcev močno navezan na sindikalne organizacije v Italiji, je pričakovati, da bo tudi v Trstu nastalo v tem času sindikalno gibanje teh delavcev.

IZJAVE GENERALNEGA DIREKTORJA CRDA ING. IVA AURELIA

Važnost vračanja IGE za konkurenčno sposobnost tržaških ladjedelnic

Medtem ko predvideva dekret italijanske vlade vračanje IGE samo za one ladje ki jih inozemski naročniki plačujejo v svobodnih valutah, zahtevajo tržaški industrijski krogi, da se IGE vrača ZA VSE LADJE, ki jih naroča inozemstvo

Vračanje IGE za ladje zgrajene za tujino, o katerem smo pisali že pred tednom dni, je vzbudilo v zainteresiranih krogih upravičeno zanimanje. Tako je generalni direktor CRDA ing. Ivo Aureli dal dopisniku tržaške agencije ASTRA v tej zvezi nekaj zanimivih izjav, katere objavljamo tudi mi v skrajšani obliki.

Direktor je poudaril, da so ladjedelnice CRDA pred vojno med 1919. in 1940. letom, zgradile za okrog 308.000 ton ladjevja za tujino in 664.000 ton za italijanske pomorščake. Tuja naročila so predstavljala 46 odst. italijanskih.

Položaj pa se je po drugi svetovni vojni močno poslabšal, ker je zelo težko dobiti tuja naročila in so obenem odpadle vse gradnje za potrebe vojne mornarice.

Vzroki, zaradi katerih tržaške ladjedelnice ne morejo dobiti tujih naročil so znani in gredo predvsem na račun visokih proizvodnih stroškov. V konkurenčni borbi pa igrajo pomembno vlogo olajšave, katerih so deležne tuje ladjedelnice, ki pa jih tržaške ne uživajo.

Ministrski dekret št. 83.387, izdan septembra l. 1952., je v praksi le malo rešil vprašanje vračevanja IGE, ker vračajo ta davek samo tiste ladje, ki jih naročniki plačajo v svobodnih valutah. Od 1945. leta dalje pa so ladjedelnice zgradile za tujino 116.780 ton ladjevja. Od tega je bilo plačanih v celoti v svobodnih valutah samo 24.500 ton, za 31.827 ton pa so plačali samo minimalni del v svobodnih valutah.

Zaradi tega je razumljivo, da bo najnovejši dekret, katerega veljavnost je raztegnjena tudi na Trst, tržaški industriji le malo koristil. Zato je tudi upravičena zahteva tržaške trgovske in industrijske zbornice, da je treba vračati IGE za vse tiste ladje, ki jih ladjedelnice zgrade za tujino. Ta zahteva je upravičena še posebej zato, ker različne vlade zelo skrbe za konkurenčno sposobnost domačih ladjedelnic in sedaj na primer Angleži proučujejo različne daljnosežne ukrepe, ki bodo angleškim ladjedelnicam omogočili nadaljnje znižanje proizvodnih stroškov.

Generalni direktor CRDA je nato pristavil, da je bilo vprašanje proizvodnih stroškov že dovolj proučeno (o tem vprašanju je tudi naš dnevnik prinesel več obširnih razprav) in da bi hotel samo poudariti, da sestavljajo razni davki za gradnjo trgovske ladje okrog 13,5 odstotkov cene, od česar 5 odst. samo IGE. Te stroške bi pametna uprava lahko brez dvoma znižala vsaj za tiste ladje, ki gredo v tujino, in tako omogočila borbo za tuja naročila.

O istem vprašanju je na seji 24. januarja sprejela tudi genovska trgovska zbornica solidarnostni dnevni red, v katerem se pridružuje stališču tržaške trgovske zbornice o vračanju IGE za gradnjo ladij za izvoz.

Vljudnosti obiski poveljnika 8 ameriške flote lovcev

Včeraj dopoldne je kapitan ameriške ladje «Kennedy» J. J. H. Hogg, komandant 8. eskadrilje lovcev obiskal predsednika cone, nato pa še tržaškega podžupana, ki mu je izrekel dobrodošlico v imenu mesta.

IZ JUGOSLOVANSKE CONE STO

UREDBA O POPISU PREBIVALSTVA in o ustanovitvi odgovarjajočih komisij

Raztegnitev veljavnosti 17 jugoslovanskih zakonov in uredb na jugoslovansko cono STO

Uradni list VUJLA jug. cone STO od 26. t. m. prinaša 17 odredb komandanta Vojaške uprave polk. Miloša Stamatoviča, s katerimi se na jug. cono razteguje veljavnost nekaterih jugoslovanskih zakonov in uredb. S temi odredbami je raztegnjena veljavnost zakona o podeljevanju amnestije in pomilostitev, zakona o zaščiti gozdov pred požari, uredba jugoslovanske vlade o davčni tarifi na promet, o začasnem investiranju investicij za l. 1953, o prometu gorljivih tekočin, o prometu strelnega orožja in razstreliva, o loterijah in sličnih drugih igrah, o plačevanju davkov ob izplačevanju računov privatnim osebam, pravilnika o vozačih motornih vozil, o plačevanju radijskih naročnin itd.

Uradni list prinaša tudi odredbo o popisu prebivalstva jug. cone STO s stanjem 31. marca 1953 z rešitvijo o ustanavljanju in nalogah centralne komisije za popis prebivalstva pri VUJLA in naloge okrajnih in občinskih komisij in ostale organizacijske ukrepe za izvedbo popisa prebivalstva. Razen tega je razširjena veljavnost zakona LR Hrvatske in LR Slovenije o zaščiti kulturnih spomenikov in naravnih redkosti ter zakona o gozdovih.

Osumljenci afere TRUST danes pred sodiščem?

Iz krogov na tržaškem sodišču se je včeraj izvedelo, da bodo danes po vsej verjetnosti prišle pred vojaško sodišče za določevanje narokov osebe, ki so zapletene v afero pri tehničnem uradu TRUST. Govorilo se je o desetih civilnih osebah.

IZ ZAPISKOV KRONISTA V OBČINSKEM SVETU

Tuberkulozni delavci zapuščajo bolnico da zaradi omejenega zdravstvenega roka ne izgube delo

Dezorganizacija v občinskem zavetišču v Ul. G. Gozzi - Kako skrbi Italija za tržaške pomorščake - Izkoriščanje čistilk železniških vagonov - Kaj dela nad 20.000 ezulov?

Na razpravah v tržaškem občinskem svetu pridejo na mnoge zanimivosti, ki bi jih svetovalci morda ne načeli, če ne bi bila na dnevnem redu razprava o socialnem skrbstvu. Ni važno ime svetovalca ali politične stranke, kateri svetovalec pripada. Važno in zanimivo je, kar ti svetovalci povedo.

Svetovalec, ki je tudi zdravnik v tržaški glavni bolnici, je povedal, kako zdravijo tuberkulozne delavce. Dejal je, da so zdravniki od časa do časa primorani poslati iz bolnice delavce, ki niso še okrevali zato, da ne zgubijo službe v podjetju kjer so bili zaposleni, preden so zboleli. Pojasnil je, da je sedanji rok (6 mesecev), ki daje pravico delavcu do službenega mesta prekratek in da ga je treba podaljšati najmanj na leto dni. Posledica vsega tega je, da se čez nekaj mesecev ti delavci vrnejo v bolnišnico v slabšem stanju kot so bili v začetku zdravljenja. Poleg tega je tudi poudaril, da je glavna bolnica prepolna tuberkuloznih bolnikov, ki jih morajo trpati na hodnike, kjer nimo primerni prostori za zdravljenje. Pritožil se je tudi zaradi zavlačevanja gradnje novega sanatorija na Trsteniku, o katerem se govori že dalj časa.

* * *

Neka svetovalka je govorila o slabem položaju v občinskem zavetišču v Ul. Gaspare Gozzi. Prostori, kjer živi na stotine revnih ljudi, so v zimskem času mrzli, nehigienski v zavetišču vlada dezorganizacija in kar je skoraj neverjetno, mrtvašnica je postavljena zdraven jedilnice, tako, da se zgodi, da za časa kosila nesejo mimo jedilnice mrliča. Vsakdo si lahko misli kako to vpliva na stačke in reveže, ki so v tem zavetišču.

* * *

Svetovalec, ki se večkrat poteguje za priključitev Trsta k Italiji, je v svoji intervenciji govoril o brezposelnih pomorščakih, ki jih je v Trstu okrog 2000. Omenil je da so tržaški pomorščaki takoj po končani vojni, ko je bila vsa italijanska trgovska mornarica sestavljena iz dveh tržaških ladij Saturnia in Vulcania, delili usodo z vsemi italijanskimi pomorščaki. Danes pa, ko je italijanska trgovska mornarica obnovljena, se «madrepatria» ne spomni na tržaške pomorščake, ki bi bili lahko vsi zaposleni, če bi registrirali v Trstu vsaj tiste ladje, ki so last tržaških paroplovnih družb. Tudi uradniško osebje bi lahko sorazmerno zaposlili na sedežih paroplovnih družb v Trstu, če ne bi rimska vlada vse ladje registrirala v Genovi in Neaplju.

* * *

V razpravi o socialnem skrbstvu je eden od svetovalcev povedal, kako izkorišča delavce družba ki ima v najemu dela za čiščenje vagonov na tržaški postaji. V konkurenci pri natečaju nekatera podjetja znižajo od 40 do 50 odstotkov ceno za čiščenje vagonov. Nato pa izkoriščajo delavce oziroma delavke, ki morajo v enem dnevu očistiti vsak po 12-14 vagonov. Pogodba predvideva 5-6 vagonov dnevno. Pri vsakem delavcu podjetje zasluži 2.400 lir dnevno.

* * *

Stanovanjska kriza daje možnost raznim špekulantom da izkoriščajo to stanje in sleparijo naivneže, ki jim pridejo v roke. Poleg škandala «Lombardo Veneta» je še drugi škandal, ki ni bil še kaznovan in sicer škandal o gradnji stanovanjskih hiš «a fondo perduto». Nekdo se čez noč spomni, da bo gradil večjo stanovanjsko hišo in išče interesente. Za stanovanje, ki ima malo kuhinjo, sobo in stranišče, vprašajo vnaprej 480.000 lir «a fondo perduto». Pogodba za stanovanje je za eno leto, stanarina pa 7.000 lir mesečno.

* * *

Demokrščanski svetovalec, ki je tudi sindikalist, je skušal na zadnji seji občinskega sveta zanikati trditve, da je v Trstu na tisoče tujcev, ki odjedajo kruh tržaškim delavcem. Navedel je nekatere številke, ki jih je dobil na borzi dela iz katerih sledi, da je več tržaških delavcev, ki dela v Italiji, kot italijanskih delavcev ki delajo v Trstu. Ni pa povedal in niti pojasnil, kaj delajo in kje so zaposleni vsi istrski ezuli, ki jih je v Trstu 20.000.

SPOROČILO OBČINSKEGA ODSEKA ZA HIGIENO IN ZDRAVSTVO

Opozorilo na nevarnost epidemije influence

V Trstu zaenkrat ta bolezen ni presegla stanja normalnosti a se zaradi vremenskih pogojev lahko razširi iz Severne Evrope

Odsek za higieno in zdravstvo tržaške občine obvešča prebivalstvo, da se širi epidemija influence iz Amerike v severne pokrajine Evrope: v Anglijo, Francijo, Nemčijo in Nizozemsko.

Ni izključeno, da se zaradi mizlega in vlažnega vremena influenca ne bo razširila tudi v naše kraje. Da bi preprečili kolikor je mogoče razširitev te bolezni, je potrebno sodelovanje vsega prebivalstva, ker se influenca zelo naglo širi. Bolezen povzroča neki virus, ki ima lastnost, da ojači bolezenske klice, ki so že v organizmu. Zaradi tega se bolezen lahko pojavi kot navadna influenca, kakor tudi s komplikacijami: bronhitis, pljučnica itd. Virus pride v organizem po dihalnih organih; inkubacijska doba traja od 1 - 3 dni. Bolezen se pojavi nenadoma z občutkom splošne oslabelosti, z bolečinami mišičevja, sklepov, glavobola, hrbta, s tresenjem, mrzlico, večkrat s krvavenjem iz nosa in kašljanjem.

Da se prepreči okuženje med osebami, ki živijo z bolnikom, je treba razkuževati perilo, posebno pa robce, posodo, pribor itd. s kuhanjem.

Opozarjamo, da je virus influence zelo občutljiv za navadna dezinfekcijska sredstva in za sveži zrak, zaradi tega je priporočljivo zračiti prostore, posebno tiste, v katerih je bolnik, toda paziti je treba na prepihe. Ogibati se je treba zaprtih prostorov, tramvajev ali prenapolnjenih vozil. Predvsem pa naj se opustijo obiski obolelih oseb. To velja zlasti za otroke in starejše ljudi, ki so bolj podvrženi okužbi.

Odsek za higieno in zdravstvo toplo priporoča prebivalstvu, naj se drži gornjih navodil, da se ne bi razširila tudi pri nas influenca, ki bi zaradi vremenskih razmer lahko zavzela značaj epidemije.

Otrok pod avtom

28-letni Milan Tul, stanujoč v Mačkovljah, je včeraj za volanom tovornika vozil po Ul. Baiamonti v smeri lesnega prist. Ko je prihajal iz nasprotne smeri, je bil tovornik skoraj vštric njega, ko je izza njega pritekel otrok, ki je hotel preteči cesto. Žal je otrok prepozno opazil Tulovo vozilo in ker se ni utegnil ustaviti, se je zaletel v stranski del. Tul je takoj ustavil in priskočil k otroku, kasneje identificiranem za 9-letnega Elia Orzana, stanujočega v Ul. Baiamonti 438, in ga z nekim privatnim avtom spremil v bolnišnico, kjer so ga zaradi rane nad obrvjo in prask po nogah sprejeli na II. kirurškem oddelku. K sreči bo otrok okreval, tako namreč menijo zdravniki, v 7 ali 8 dneh.

Zaprte gostilne

Glavni stan CID javlja, da so 18. tega meseca zaprli za nedoločen čas gostilno v Ul. SS. Martiri 8, last Giovannija Plahuta, ki je prekršil policijske ukaze in predal lokal drugi osebi, medtem ko se je on umaknil iz Trsta.

Za dobo enega meseca z začetkom 15. t. m. so zaprli gostilno v Ul. Trento 5, last Giacoma Morgana, ker je najemnik lokala kršil zakon s tem, da je dajal mladoletnikom alkoholne pijače.

TRAGIČNO DEJANJE MLADEGA DEKLETA

Z očetovo lovsko puško se je ustrelila v prsa

Po vsej verjetnosti je hotel v smrt zaradi nesrečne ljubezni - Njeno stanje je resno

Z rešilnim avtom, katerega so nujno poklicali, so v nedeljo ob 20. uri pripeljali v bolnico 23-letno Eldo Ghersani, stanujočo v Rocolu št. 739, ki so jo morali takoj poslati na I. kirurški oddelek kjer so ji ugotovili rano na levi strani prs. Čeprav je bilo že tedaj njeno stanje obupno, so ji zdravniki nudili vso pomoč in zastavili vse sile, da jo rešijo.

Njena 31-letna sestra Palmira, stanujoča prav tam, ki jo je spremila v bolnico je izjavila, da se je Elda verjetno iz samomorilnih namenov ustrelila v prsi z očetovo lovsko puško. Niso znani vzroki, vendar domnevajo, da je Ghersinova verjetno zaradi nesrečne ljubezni hotela v smrt.

Policija je takoj uvedla preiskavo in neki agent je ugotovil, da ni Elda zadnje dni niti odšla z doma. V nedeljo malo pred 20. uro, v trenutku ko so bili njeni starši in sorodniki v kuhinji in na dvorišču, je Elda vzela iz očetove spalnice lovsko puško in naboj, katerega je našla v predalu nočne omarice, ter jo nesla v svojo sobo, ki je v prvem nadstropju. Tu je puškino kopito položila na tla in se sklonila nad cev. Ko je dekle začutilo mrzlo cev na prsih, je sprožilo. Svinčene kroglice so se ji delno zarile v prsi, delno pa so zletele skupno s krvjo in drobnimi kosi mesa v strop, kjer so se zapičile v malto. V sobi je agent opazil vsepovsod madeže krvi ter tudi puško, iz katere je Eldin oče že pobral izstreljen naboj. Puško je agent seveda zaplenil. Eldin oče je strasten lovec in tudi v nedeljo je bil na lovu. Ob povratku domov je puško položil poleg nočne omarice v svoji spalnici, ki je v pritličju stanovanja. Policija še nadaljuje s preiskavo.

Namesto žganja spil amoniak

55-letni Franc Hervatin, stanujoč v Skednju, je včeraj zjutraj vstal in hotel še pred odhodom na delo spiti kozarček žganja, da bi se nekoliko segrel. Mož je vzel iz omare steklenico in si nalil kozarček, katerega vsebino je spil. Toda kaj kmalu je Hervatin začutil v grlu hude bolečine in ko je bolje pogledal, je presenečen opazil, da je namesto žganja spil kozarec amoniaka.

Takoj so poklicali rešilni avto ki je Hervatina odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zdravniki zaradi opeklin v grlu sprejeli na otorinološkem oddelku, kjer bo ostal do okrevanja, to je, če seveda ne bo komplikacij, 10 ali 15 dni.

TELEFONSKE STEVILKE ZA PRIMER NUJNOSTI

Rdeči križ:	66 60
Gasilci:	2 - 22
Policija	2 - 22

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

TAT IN OKRADENEC istočasno pred sodnikom

Tat zaradi vdora v stanovanje in tatvine raznih predmetov v vrednosti 200 000 lir, okradenec pa zaradi posesti samokresa

Je že kdo slišal, da sta prišla tat in okradenec že istočasno pred sodišče? In vendar se je zgodilo, Obtožena pa sta bila posesti orožja in to ju je privedlo pred sodnika, čeprav je okradenec utrpel več kot 200.000 lir škode.

58-letni Ambrosi Vittorio, stanujoč na Scala Santa 108 je 19. decembra lanskega leta prijavil policiji, da mu je neznani zlikovec vdrl v stanovanje, s silo odprl predal v omari njegove spalnice, odnesel več zapestnih in žepnih ur, med katerimi so bile tri celo zlate, dalje fotografski aparat, daljnogled, usnjeno aktovko, usnjeno cigaretno dozo s 30 cigaretami, budilko, 2 vžigalnika za cigarete itd. vse skupaj v vrednosti 200.000 lir. Policija je sicer uvedla preiskavo toda tatu ni mogla identificirati. Morda bi ga nikoli ne ujeli, če ne bi mladenič, 23-letni Fortunato Chermaz - Zudich, stanujoč na Scala Santa 102, sam padel v past. 21. decembra pozno ponoči se je Chermaz na glavnem kolodvoru približal nekemu Brunu Galantu, stanujočemu v Ul. G. Gozzi 5 ter mu ponudil na prodaj samokres s 85 naboji.

Med zaslišanjem je mladenič priznal, da je on tisti, ki je okradel Ambrosija, pri katerem je našel poleg zlatih ur in drugih predmetov tudi samokres nemškega izvora. Chermaz je nadalje izjavil, da je bil brezposeln in revnih staršev ter da je živel v težkih pogojih. Zato je sklenil krasti, da bi prišel do denarja. Tistega dne se je skril v neposredni bližini Ambrosijeve hiše in opazoval. Ko se je Ambrosijeva žena, ko je položila ključ na steber poleg vrtnih vrat, oddaljila, je vzel ključ in vstopil v stanovanje. V spalnici je opazil, da so vsi predali odprti in v njih seveda ni bilo nič vrednega. Le en predal je bil zaprt in tega je Chermaz s pomočjo pile, ki jo je imel pri sebi, s silo odprl. Kar je bilo vrednega je pobral in med temi stvarmi je bil tudi samokres. Nekaj ukradenega blaga je skril v jami v bližini openskega obeliska, ostalo pa je zastavil v zastavljalnici, kjer je dobil 21.600 lir. S tem denarjem je plačal globo, na katero je bil obsojen pred našim sodiščem, ter si nakupil obleke medtem ko se je z ostankom dobro najedel in tudi plačal majhen dolg.

Seveda je policija prijela tudi Ambrosija zaradi posesti orožja, vendar je ta vedno zanikal. Spočetka so oba predali zavezniškemu vojaškemu sodišču, vendar ju je predsednik predal civilnemu, ki je oba sodilo.

Medtem ko je Chermaz vstrajal pri svoji izjavi da je samokres našel v predalu poleg ur, je Ambrosi to zanikal in celo dodal, da je Chermaz 1945. leta imel samokres, s katerim je tudi njega strahoval. Verjetno, tako je namreč dejal Ambrosi, ga ima Chermaz še iz tistih časov. Njegov zagovornik je zahteval od sodišča, da zaslišijo še eno pričo, ki naj bi potrdila Ambrosijevo izjavo, medtem ko je Chermazev zagovornik prosil sodišče, da bi njegovega varovanca psihiatrično pregledali.

Sodišče je seveda obe prošnji zavrnilo in obsodilo Chermaza na 2 leti zapora in 12.000 lir globe za tatvino ter na 20 dni zapora zaradi posesti orožja, medtem ko je Ambrosija zaradi pomanjkanje dokazov oprostilo.

Predsednik Zulmin, tožilec Pascoli, zapisnikar Magliacca, obramba odv. Bologna in R. Camber.

Obvestilo lastnikom zemljišč v coni B

Kmečka zveza v Trstu obvešča vse dvolastnike, ki posedujejo svoja zemljišča v coni B, da se bodo s 1. februarjem t. l. pričele izdajati nove dvolastniške knjižice.

Za vsa pojasnila naj se prizadeti zglasijo na sedežu Kmečke zveze v Trstu, Ul. Filzi 10.

TAJNISTVO

Semenski krompir za člane Kmečke zveze

Kmečka zveza v Trstu si je zagotovila za svoje člane količino odbranega semenskega krompirja vrste: «Albona», «Rožnik» in «Bintje».

Zaradi omejene količine, ki bo na razpolago, priporočamo, da se interesenti čimprej zglasijo na sedežu K. Z. v Trstu.

KRITIKE IN POROČILA

Nedelja živahnega prosvetnega udejstvovanja

Pretekla nedelja je bila v zadnjem času ena najbolj bogatih na kulturno prosvetni aktivnosti. Res je sicer, da je sedanja doba za prosvetno delovanje najbolj primerna, vendar bi bilo krivično iskati samo v tem razlog za izredno delavnost naših prosvetnih društev in ne istočasno ugotoviti, da se v naša društva vrača tisti življenjski sok, ki je bil zanje značilen v času najtežjih preizkušenj.

Slovensko narodno gledališče je v enem dnevu kar dvakrat nastopilo na Kontovelu: popoldne s «Sneguljčico», zvečer pa z «Metežem». Naši prizadevni umetniki so tako razveselili mlade in stare, ki so obakrat napolnili dvorano.

Prosvetarji s Proseka - Kontovela pa so se po že prejšnjih uspehih s svojo «Lojtrco» uveljavili tudi v Skednju. Skedenjci so namreč do poslednjega kotička napolnili kinodvorano in po predstavi enodušno izjavljali, da kaj tako lepega že dolgo niso gledali v Skednju. Naj bo ta ocena pogumnim prosvetnim delavcem s Proseka - Kontovela v spodbudo pri nadaljnjem delu.

Tržaški visokošolci in nabrežinske srednješolke so bili gostje v Vižovljah, kjer so priredili Cankarjev večer. Nastopili so z uvodno besedo in recitacijami iz Cankarjevih del razen tega pa so prevajali tudi film o Cankarju. Večer je vredno dopolnil šempolajski oktet pod vodstvom tov. Stanka Zidarića ki je z že priznano ubranostjo odpel nekaj pesmi.

Vsekakor ne smemo pozabiti pevskega zbora «Slovenec» iz Boršta, ki je v nedeljo prvič nastopil v radiu jug. cone Trsta z izbranim programom pod vodstvom tov. Draga Petarosa.

V okviru Zveze prosvetnih delavcev je bilo v nedeljo dopoldne v Ul. Roma pedagoško predavanje ljubljanskega pedagoga in šolskega inšpektorja Vladimira Cvetka. Zbranim tržaškim šolnikom je govoril o sistemih šolske vzgoje, o metodičnih in psiholoških pripomočkih za vzgojitelje in o tem kakšen naj bo lik šolnika - vzgojitelja, da bo z uspehom mogel navajati mladino na pravo življenjsko pot. Predavanje je bilo že drugo v tej seriji.

Ne smemo prezreti tudi Trinkove proslave v radiu jug. cone Trsta s katero se je koprski radio dostojno priključil proslavam, ki so jih v počastitev zaslužnega pesnika in buditelja beneških Slovencev organizirali zamejski Slovenci v Trstu in Gorici ter ostalim proslavam v svobodni Sloveniji.

Značke za pse

Tržaško županstvo opozarja vse lastnike psov, da morajo vsi psi od 1. marca dalje nositi značke za tekoče leto. Značke se lahko dvignejo pri oddelku za občinske davke in trošarino (Ul. dei Rettori 2, III soba št. 272) Pokazati je treba osebno izkaznico ter plačati 20 lir v dopolnitev izplačila značk, ki so bile že vpisane v seznam skupno z davki.

DIJAŠKA MATICA V TRSTU

Vas vabi na

KONCERT

MLADIH TRŽAŠKIH GLASBENIKOV KI GA PRIREDI V PROSLAVO

TRIDESETLETNICE SVOJE USTANOVITVE

v sredo dne 28. jan. 1953 ob 20.30

V AVDITORIJU V TRSTU

NA SPOREDU SO:
1. C. M. von Weber: Concertino v c-molu: Klarinet - MARJAN KODELJA; pri klavirju - ALEKSANDER VODOPIVEC. — 2. R. Simoniti: Sea: Poje baritonist - PRASELJ SLAVKO; pri klavirju - BORIS Svara. — 3. R. Matz: Allegro iz sonatine v g molu: Violončelo - VERA MLAKAR; pri klavirju - Aleksander Vodopivec — 4. F. Poulenc: Mouvements: Klavir - Aleksander Vodopivec. — 5. E. Lalo: IV. stavek iz Španske simfonije: Violina - OSKAR KJUDER; pri klavirju - Aleksander Vodopivec. — 6. J. Brahms: Rapsodija v h-molu: Klavir - ERMINIJ AMBROZET. — 7. J. Haydn: Klavirski trio št. 12 - Stavki: Adagio - Allegro - Andante - Adagio ma non troppo - Allegro. — Izvajajo: Oskar Kjuder - violina; Vera Mlakar - čelo, Aleksander Vodopivec - klavir.

ODMOR

8. Fr. Chopin: Valček v Des duru; Klavir - Boris Svara. — 9. G. Verdi: Aria Germonta iz opere «Traviata». Poje baritonist — Prašelj Slavko, pri klavirju — Boris Svara. — 10. H. Wieniawski: Mazurka: Violina - Oskar Kjuder, pri klavirju - Aleksander Vodopivec. — 11. P. Stojanovič: Fantasia appassionata: Klavir - Marjan Kodelja, pri klavirju - Aleksander Vodopivec. — 12 Fr. Chopin: Etuda op. 10 št. 3 «Revolucionarna»: Klavir - Erminij Ambrozet. — 13. Fr. V. Voigt: Notturno - trio za klarinet, rog in klavir. Izvajajo: Marjan Kodelja - klarinet; SVETKO GRGIČ - rog; Aleksander Vodopivec - klavir.

Vabila so na razpolago v Ul. Roma 15-II danes in jutri od 8. do 19. ure.

KULTURNI VEČER v Barkovljah

Narodna in študijska knjižnica bo imela na pobudo kroga tržaških Slovenk danes 27. t. m. ob 20.30 v prostorih prosvetnega društva v Barkovljah kulturni večer.

Pisateljica Manica Komanova bo govorila o: «MALO ZA SALO, MALO ZARES IZ NASE GORENJSKE».

Vabljeni člani in prijatelji barkovljanskega prosvetnega društva.

Osvobodilna fronta

III. OKRAJ

Seja izvršnega odbora OF za III. okraj bo danes ob 20. uri v običajnih prostorih. Priporočamo se za točnost.

Ljudska prosveta

TRINKOV ZBORNIK

Se nekaj izvodov «Trinkovega zbornika» je na razpolago po 300 lir. Interesenti naj se zglasijo na sedežu SHPZ v Ul. Roma 15.

ZVEZA PROSVETNIH DELAVCEV V TRSTU

Tajništvo zveze sklicuje za sredo 28. t. m. ob 18. uri redno sejo. Seja je važna. Prosimo točnosti.

PROSVETNO DRUSTVO «SLOVAN» PADRICE

vabi na kulturni večer, ki bo v četrtek 29. t. m. ob 20.30 v društveni dvorani. Govorila bo pisateljica **Manica Komanova** o «Malo za šalo, malo zares iz naše Gorenjske».

PROSVETNI KROŽEK OPCINE

vabi na kulturni večer, ki bo v petek 30. t. m. ob 20.30 v društvenem prostoru. Govorila bo pisateljica **Manica Komanova** o «Malo za šalo, malo zares iz naše Gorenjske».

Razna obvestila

OBCNI ZBOR SPORTNEGA DRUSTVA «PRIMORJE»

20. februarja ob 20. uri bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Roma 15 občni zbor športnega društva «Primorje».

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 26. januarja 1953 se je v Trstu rodilo 8 otrok, porok je bilo 6, umrlo pa je 25 oseb.

POROČILI SO SE: natakar Narciso Generutti in gospodinja Ermenegilda Giuricin, šofer Benedetto Meladossi in šivilja Bruna Corradin, mehanik Francesco Leskovec in gospodinja Emilia Cekada, tiskar Modesto Maccori in uradnica Bianca Godovini, mizar Ugo Badin in šivilja Irma Sepich, mehanik Italo Nurchis in gospodinja Elda Cergol.

UMRLI SO: 73-letni Aleardo Nichetto, 78-letni Vincenzo Negroni, 85 letna Romana Pignon, 69-letna Giovanna Kariz vd. Ferlat, 73-letni Biagio Padoan, 72-letna Maria Harej vd. De Stefani, 70-letna Amelia Schiavon, 56-letni Mario Pozar, 74-letna Geltrude Marghettig vd. Mathos, 74-letni Mario Ranieri, 83-letni Rodolfo Gerin, 84-letni Nicolo Petronio, 63-letni Giusto Tenente, 78-letna Anna Buttolo vd. Chinese, 78-letna Carolina Ballarin vd. Fonn, 52-letni Guerrino Bartole, 66-letni Giovanni Pizzamei, 87-letna Antonia Percich por. Gherbaz, 87-letna Maria Bellulovich por. Rainis, 67 letni Pietro Lipus, 52-letni Mario Furlan, Mario Contento star 3 dni, 56-letni Guido Iaschi, 31-letni Antonio Bevitori, 27-letni Bruno Radoicovich.

ZSG ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

V sredo, 28. t. m. ob 17. uri v NABREZINI

Golijeva mladinska igra

„SNEGULJČICA"

GLASBENA MATICA V TRSTU

Sezona 1952—1953
V. KONCERT

Sobota 31. januarja 1953 v AVDITORIJU

KOMORNI KONCERT

DAMIJANE BRATUŽEVE
pianistke iz Gorice
in koncertnega pevca
VLADIMIRA RUŽDJAKA
iz Zagreba

Vabila so na razpolago v Ul. Roma 15/II. (SHPZ) od srede dalje od 10. do 13. in od 17. do 19. ure.

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA

V četrtek 29. t. m. ob 20.30 bo predaval v Gregorčičevi dvorani v Ulici Roma 15 prof. Alfonz Gspan o temi

„Slovensko slovstvo v dobi prosvetljenstva in romantike„

Vabljeni vsi!

PROSVETNO DRUSTVO «SLOVENEC» BORST

vabi na

PREŠERNOV PROSLAVO

ki bo v društveni dvorani v četrtek 29. t. m. ob 20.30

Na sporedu: nastop pevskega zbora, recitacije, predvajanje filma «Dr. F. Prešeren».

Vabljeni vsi Brežani!

PREŠERNOVA PROSLAVA na Kontovelu

Prosvetno društvo «Ivan Vojko» s Proseka-Kontovela vabi na Prešernovo proslavo, ki bo danes 27. t. m. ob 20.30 v dvorani na Kontovelu.

Sodeluje mešani pevski zbor «Ivan Vojko», recitacije in tamburaški zbor z Opčin. Predvajali bodo kulturni film «Dr. France Prešeren».

ZAHVALA

Ob priliki mojega petintridesetletnega pevovodstva sem prejel mnogo čestitk, rož in drugih daril. Izrekam s tem najprisrčnejšo zahvalo vsem v svojem imenu in v imenu jubilantov **Albina Smerkolja** in **Rikota Pertota.**

MILAN PERTOT

ZOBOZDRAVNIK

dr. R. HLAVATY

SE JE PRESELIL V NARODNO UL. 124
(bivša ordinacija dr. Ukmarja)
NA OPCINAH

ADRIA EXPRES

ADEX IZLETI

7. IN 8. FEBRUARJA DVODNEVNI IZLET V

AJDOVŠČINO VIPAVO PAZIN

Vpisovanje še danes.

14. IN 15. FEBRUARJA DVODNEVNI IZLET V

OPATIJO na REKO in v POREČ

14. IN 15. FEBRUARJA ENOINPOLDNEVNI IZLET V

BUZET

Vpisovanje do 31. t. m. pri «Adria - Express», Ul. F. Severo 5-b - tel. 29243.

KINO V TRSTU

Rossetti. 16.30: «Velika pustolovščina generala Palmerjana, Edmond O'Brien, Sterling Hayden. Barvni film.
Excelsior. 15.30: «Evropa 51», Ingrid Bergman, režija Rosellini.
Nazionale. 16.00: «Beli pekel», Stewart Granger in Cyd Charis.
Fenice. 16.30: «Pravica brez procesa», Paul Meurisce, Thea Thaman. Mladini izpod 16 let prepovedano.
Filodrammatico. 16.00: «Jekleni živci», Ann Sheridan, J. Lund. Barvni film.
Arcobaleno. 16.00: «Veliki gaucho», Gene Tierney, Rory Calhoun. Odličen barvni film, sneman v romantično divji argentinski goljavi.
Astra Rojan. 16.30: «Neznani otok», Virginia Gray, Philip Reed. Zadnja predstava ob 22.
Grattacielo (Ul. Battisti 10). 16.00: «Sovražnica», Elisa Cegani, F. Latimore, Vire Silenti, Giacomo Verller, Cosetta Greco.
Alabarda. 16.00: «Vsi smo zločinci», Andre Cayatte, Amedeo Nazzari, Yvonne Sanson, Claude Laydu. Mladini izpod 16 let prepovedano.
Ariston. 15.30: «Mož mojih sanj», Ginger Rogers, Cornel Wilde. Zadnji dan.
Armonia. 15.30: «Jeff, upornikši šejk», M. O'Hara, J. Chandler. Barvni film. Nov varlete.
Aurora 15.15: «Samotna zvezda», Ava Gardner, Clark Gable, Broderick Crawford. Lokal ogrevan.
Garibaldi. 15.45: «Prevara», Nada Gray, Gabriele Ferzetti, W. Pagis, T. Lattanzi.

IZ «TITOVE BIOGRAFIJE» VLADIMIRA DEDIJERJA

ZGODOVINSKA SEJA CK KPJ 12. IV. 1948

Njegove besede so izzvale smeh, edini med to usodno sejo.

Okrog 2 je bila seja prekinjena, nakar se je takoj po kosilu spet nadaljevala.

Razvila se je živa diskusija.

«Naša revolucija ne žre svojih otrok»

Ponovno je zaprosil za besedo Tito:

«Človeka pretrese, ko vidi in ko sliši, kako Žujovič govori... Kako si mi pigmejci upamo nasprotovati VKP (b)? Tudi mi smo dali žrtve za to zemljo. Čudim se, da si Žujovič upa kaj takega govoriti, ko vidi našo mladino, kako gradi proge, kako gradi podočnost, kako hoče da bi se dvignila iz te zaostalosti... Prepričan sem, da ni nihče od onih, ki so umirali, mislil, da bo po vojni ostala njegova zemlja brez imena....

Vse, kar smo dosegli v tej vojni, predstavlja prispevek k socializmu v svetu. Tako naša narodna enakopravnost kakor tudi prvič zares resnična svoboda tega ljudstva. Kaj bi dejalo italijansko ljudstvo, francosko ali ostala ljudstva, če bi se odrekli vsemu temu, če bi se odrekli pravici, da stopamo v socializem po tisti poti, ki smo si jo začrtali.... Kako bi to vplivalo na njih? Ne more biti pot in spodbuda v socializmu priključitev k Sovjetski zvezi, marveč je to lahko samo bratsko in enakopravno sodelovanje ter napredek vsake dežele posebej v okviru tega bratskega sodelovanja. V tem si z VKP (b) nismo enakega mišljenja. Zdaj pa stopi pred nas Crni in pravi: nimate pravice se braniti. Sprejeti pismo VKP (b) bi bila zaloga, in tudi oni morajo zvedeti, da je to zabloda. Sprejeti pismo bi pomenilo biti podlež — priznati to, kar ne obstaja. Mislim, da imamo pravico govoriti s Sovjetsko zvezo na enakopravni osnovi... Pri njih je opaziti globoko nerazumevanje tega, kar se je pri nas zgodilo... Ti, Crni, si lastiš pravico, da smeš bolj ljubiti Sovjetsko zvezo od mene.... Naša Partija je čista kakor sonce. Ti, Crni, hočeš razbiti njeno enotnost, hočeš razbiti njeno vodstvo, ki dela skupaj že petnajst let. To vodstvo je s krvjo povezano s svojim narodom. Mi smo ta narod pozivali, da je dal od sebe največje žrtve. Ta narod nas ne bi hotel trpeti niti en dan, če bi se pokazali nedostojne teh žrtev...»

Tu je Tito zastal, se dvignil s stola ter rekel:

«Tovariši, naša revolucija ne žre svojih otrok. Otroci te revolucije so poštenjaki».

Ko je Tito izrekel te besede, so prišli mnogim članom CK solze v oči. Vnovič se je dvignil Broz Tito in dejal:

«Crni, odgovoriti moraš na vprašanje, ki ti jih je Tito postavil».

Žujovičev molk

Žujovič je molcal.

Zaprosil je za besedo Aleksander Ranković:

«Pred tem plenumom zahtevam, da Žujovič odgovori na naše vprašanja: Ali res smatraš, da naša Partija ni marksistično - leninistična? Ali res smatraš, da je KPJ ilegalna, da je utonila v Fronti ter tako izgubila svojo vodilno vlogo?»

In tako je Aleksander Ranković zapovrstjo, drugo za drugim, zastavljal vprašanje za vprašanjem, nato pa nadaljeval:

«Vse, kar je on tu izrekel, dokazuje njegovo globoko nezaupanje v sile naše zemlje in naših narodov, se posebno pa to dokazuje njegovo nezaupanje v Partijo... Oni trde, da je pri nas Partija kontrolirana od organov državne varnosti. Prav nasprotno je resnica. Oni trde, da so bili sovjetski vojaški in civilni svetovalci obkroženi od negostoljubja. V resnici pa v Jugoslaviji ni nihče kontroliral sovjetskih ljudi. Res pa je, da so bili oni zelo aktivni pri organiziranju svojih agentur, mi pa smo se proti temu samo pasivno borili, od primera do primera. Njihova agentura je pri nas iskala opozicijo med belogvardejci, ki so pobegnili pred oktobrsko revolucijo, med reakcionarji ter nekdanjimi politiki, med antipartijskimi elementi».

Obrnjen k Žujoviču ga je Ranković spomnil, kako je bil 1937. leta izključen iz CK kot Gorkičev človek, kako mu je Tito še po tem dal priliko, da popravi svojo napako:

«Spomni se, Crni, če je spioh bil kdo, ki se je trudil, da bi ti pomagal in te za Partijo rešil, je bil to tovariš Tito, ki je na peti konferenci leta 1940 predlagal, da te izvolijo v CK, kljub vsemu, kar je s teboj bilo v inozemstvu, kljub vsem tvojim zvezam z Gorkičem».

Tega dne je potovala skozi Beograd v Prago delegacija bolgarske vlade, ki je tamkaj imela podpisati pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči med Bolgarsko in Češkoslovaško. V tej delegaciji je bil tudi Dimitrov, CK KPJ je odločil, da bo Dimitrova sprejel na postaji Milovan Djilas.

O tem srečanju z Dimitrovom pravi Milovan Djilas sledeče:

«Našel sem Dimitrova v salonskem vozu, na železniški postaji v Topčideru pri Beogradu. Pozdravila sva se. V tistem trenutku smo bili v vagonu samo on, jaz in še neka bolgarska osebnost, ki njenega imena iz razumljivih razlogov še ne morem povedati. Dimitrov mi je rekel, da ve za pismo CK VKP(b) in da so v njem nekatere stvari točne. Nato me je zgrabil za roko in mi rekel:

«Držite se trdno!»

Odgovoril sem mu, da imamo Jugoslovani trdnosti na pretek ter ga vprašal, kaj nameravajo oni storiti. Odgovoril mi je, da je najvažnejša naša trdnost, da bo vse drugo prišlo samo po sebi.

Ta pogovor z Dimitrovom je trajal vsega skupaj nekaj minut. Bil je zelo prisrčen, vendar se je njegov ton očitno spremenil, ko so vstopili v vagon Červenkov in nekateri drugi...

KONEC

Odgovor Stalinu

Na jutrišnji dan, dne 13. aprila, se je seja nadaljevala. Bilo je sklenjeno, da se sestavi komisija treh članov, ki naj bi raziskala primer Sretena Žujoviča in Andrije Hebranta. Zatem je bilo dokončno sestavljeno pismo, ki je imelo biti odposlano VKP (b)...

Pismo, ki sta ga v imenu CK podpisala Tito in Kardelj, je bilo odposlano še istega dne v Moskvo po sovjetskem veleposlaništvu.

Stalin je takoj videl, da je prvi krog izgubil. CK KPJ je ostal enoten, samo Žujovič se je bil opredelil za Stalinovo linijo in ostal osamljen.

Istočasno je Stalin spravil v pogon ves aparat Kominforma. Pismo VKP(b) od 27. marca ni bilo poslano samo CK KPJ, marveč tudi vsem ostalim članicam Kominforma, in ne samo to, Stalin je istočasno tudi zahteval, da se one v sporu, ki je nastal med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, opredele samo na osnovi sovjetskega materiala, prvega pisma, ki sta ga Stalin in Molotov poslala našemu CK 27. marca, se pravi brez odgovora našega CK. Tako je Stalin razumeval demokratičnost v okviru Kominforma. Toda on se ni zadovoljil samo s tem, marveč je zahteval, da se odgovori vseh partij najprej dostavijo njemu, ne pa direktno CK KPJ.

Lakaj Rakoszi

Dne 16. aprila se je zglasil pri Titu Judin, ruski predstavnik v Kominformu ter mu predal neko pismo CK VKP(b) s podpisom Zdanova, le-temu pa je bil priložen odgovor Mathiasa Rakoszija, ki ga je bil on na Stalinovo zahtevo in v zvezi s sporom z jugoslovansko partijo naslovil na CK VKP(b). Povsem razumljivo, da je Mathias Rakoszi, ki se je leta 1944 vrnil na Madžarsko v senci bajonetov Rdeče armade, v tem pismu silovito napadel CK KPJ ter v vsem pritrjeval Stalinu.

Čim je prišlo to pismo, se je sestal politbiro CK KPJ, kjer je Tito predložil, naj bi se odposlali Mathiasu Rakosziju in CK VKP(b), odnosno Zdanovu, ki je Rakoszijevo pismo poslal Jugoslovanom, sledeči odgovori:

Jugoslovanski odgovor Madžarom je bil zaradi dvoličnosti Mathiasa Rakoszija sestavljen v ostrem tonu. On se je namreč stalno pritoževal našim tovarišem, kako da Rdeča armada ropa Madžarsko, kako Rusi potiskajo Madžare v podrejen položaj, sedaj pa si jemlje pravico deliti lekcije Jugoslovanom. Odgovor CK KPJ Rakosziju je sledeč:

«Vašo resolucijo, ki ste jo sestavili na osnovi pisma tovarišev Stalina in Molotova, smo prejeli preko sekretarja CK VKP(b), tovariša Zdanova.

Pošiljamo vam v informativne namene pismo plenuma CK KPJ, kot odgovor pismu tov. Stalina in Molotova.

Naše mnenje je, da nimate ne moralne ne politične pravice tako neodgovorno napadati pred VKP(b) naše voditelje, naso partijo in našo deželo. Iz pogovora nekega našega odgovornega tovariša z nekim članom CK VKP(b) je razvidno, da ste se vi ne samo v resoluciji, marveč tudi ob priliki vašega bivanja v Moskvi polastili pravice ter oklevetali pred člani CK VKP(b) in samim tovarišem Stalinom našo partijo, našo deželo in naše pridobitve.

Vaše klevetniške izjave predstavljajo globoko žalitev ne samo za člane partije, ki danes dajejo vse od sebe za uresničenje socializma v naši deželi, ki so v veliki osvobodilni borbi ogromno žrtvovali za zmago nad fašističnimi osvajalci, marveč predstavljajo te izjave globoko žalitev za vsakega našega državljana. Nemogoče je razumeti, kako se more zavzeti stališče, kot je vaše, in to nasproti naši partiji, ki je, po vsem, kar je madžarska fašistična okupacija prizadela naši deželi, pri našem ljudstvu zastavila vso svojo avtoriteto, da bi pozabilo, kar je moralo pretrpeti ter ponudilo v znak pomiritve madžarskemu narodu svojo roko. Tudi je nemogoče razumeti vaše ravnanje po vsem, kar je naša partija napravila, da bi podprla napore naprednih sil Madžarske za utrditev demokracije v vaši zemlji. Zamislite se nad tem vašim netovariškim ravnanjem».

Ker so že Rusi tako nedemokratično ravnali, kar očitno dokazuje, da smatrajo Kominform enostavno za svoje orožje in ne za posvetovalno telo med 9 komunističnimi partijami, v katerega okviru sodelujejo posamezne komunistične partije na enakopravni osnovi ter izključno po svoji volji, je CK KPJ sklenil poslati vsem članicam Kominforma svoj odgovor na prvo pismo od 27. marca, da bi bile tako obveščene o samem poteku spora in bi čule, preden nekaj odločijo, obe plati zvona.

Držite se trdno

Medtem pa so sovjetski predstavniki v Beogradu te dni že začeli prinašati odgovore posameznih partij Kominforma, ki pa se prav v ničemer, ne po vsebini ne po tonu, niso razlikovali od pisma Mathiasa Rakoszija. Tako je v imenu CK češkoslovaške partije prispelo pismo Rudolfa Slanskega, zatem se je oglasil CK romunske partije. Nista pa še odgovorila Gomulka v imenu poljske partije in Dimitrov v imenu bolgarske partije. Prav tako so tačas molčali Francozi in Italijani.

Od Bolgarov ni dobil CK KPJ odgovora do 19. aprila.

S proslave 90-letnice Ivana Trinka - Zamejskega v Gregorčičevi dvorani SHPZ v Trstu. — Nastop «Tržaškega zvona» pod vodstvom Karla Boštjančiča.

E. WOLF-FERRARI:

„ŠTIRJE GROBIJANI" v Verdiju

V vrsto uspelih predstav se je vključila preteklo soboto opera «Štirje grobijani» italijanskega skladatelja Ermanna Wolf Ferrarija, katerega izraziti smisel za opero «buffo» smo že lansko leto očudovali ob uprizoritvi njegovega «Il Campiello».

Wolf Ferrari se je v svojem ustvarjanju uspešno naslonil na staro italijansko komično opero, pri čemer pa je uporabil tudi sredstva moderne orkestralne tehnike. Čistokrvni muzik, ki je zasledoval v svojem delu resnične glasbene vrednote, je znal s tankim občutjem prisluhniti okolju Benetk okrog leta 1800. ter sijajno uglasbiti nekatera dela slavnega italijanskega komediografa Goldonija, med katerimi zavzema prvo mesto opera «Štirje grobijani». V tej kakor tudi v drugih delih (Il Campiello, Suzanina tajna itd.) posveča skladatelj posebno pažnjo obdelavi poedinih detajlov, v katerih se za večjo uveljavitev scenske komike poslužuje duhovite instrumentacije.

Opera «Štirje grobijani» ni tipična italijanska opera z efektnimi, čustvenimi melodijami ter ne nudi solistom možnosti, da bi z njimi učinkoval na publiko, a kljub temu ni resnični glasbeni sladokusec prav nič prikrajšan za svoj užitek; pod pogojem seveda, da se orkester in solisti med seboj pravilno ujemajo. Zlasti pevcem je naložena v tej operi dokaj zahtevna naloga, ki ni pogojena te v težavah tehnične narave, marveč predvsem v tem, da se mora solist povsem vskladiti s celoto.

Predstavo je pripravil mladi tržaški dirigent Nino Verchi, ki se sicer uspešno udejstvuje v milanski «Scali». Kljub dejstvu, da je za tovrstno opero nujno potrebna daljša temeljita skupna priprava (v Trstu pa solistični ansambel ni stalen, marveč se vzdržuje le z gostovanji), moramo izreči dirigentu za njegovo delo polno priznanje. Dirigent je smiselno podčrtal tipičnost «goldonijanskih» Benetk ter je zlasti lepo izčrpal vse možnosti barvite, lahkotne instrumentacije ter značilnih humorističnih glasbenih domislekov.

Pri sobotni premieri je sodelovalo nekaj izvrstnih solistov, med katerimi so izstopali predvsem Cloe Elmo, Magda Oliviero ter Fernando Corena. Slednji je obenem z Vitom Susco, Francom Calabresejem in Brunom Carmassijem nastopil v četvorici «grobijanov», ki je bila odlično vigrana komična skupina. Kot neprekosljiv komik a obenem izvrsten muzik se je ponovno uveljavil Corena. V vlogi Margerite se je glasovno in igralsko odlično predstavila mezzosopranistka Cloe Elmo, ki razpolaga s krasno barvanim, sonornim in lepo izenačenim glasom, ki zveni polno in prodorno. Sopranistka Magda Oliviero je v vlogi Felice pokazala smisel za lepo scensko igro in muzikalno podajanje. V ostalih vlogah smo slišali še Tilly Gasperini (Lucieta), Silvano Zanolli (Marina), Lucio Mattiussi, Rodolfa Morrara (Filipeto) ter Mira Lozzija (grof Riccardo). Pristnost benečanskega okolja je podčrtalo petje solistov v benečanskem dialektu.

Režiser Carlo Piccinato se je smiselno naslonil na komiko, ki jo vsebuje Goldonijevo delo, ter ustvaril zlasti v dobro izdelanih detajlih prepričljivo scensko igro. — r

MOSKVA PRIPRAVLJA ENOTNO VOJSKO POD SVOJIM VODSTVOM

OBOROŽEVANJE SATELITSKIH DRŽAV

V preteklem letu ni bil poudarek na kvantitetnem povečanju oboroženih sil, marveč se je težilo k večanju kvalitetne udarnosti vojaških enot

Kdor je spremljal razvoj oboroženih sil kominformovskih dežel v letu 1952, je moral vsekakor ugotoviti nekaj zanimivih značilnosti, ki same po sebi govore, kako si posamezna vodstva teh dežel zamišljajo njihovo vlogo in naloge. Predvsem je opaziti pri njih znaten porast ofenzivnih elementov, kot neposredno posledico nasilnega ter odločilnega vpliva imperialistične SZ. To je seveda popolnoma v skladu z njenimi splošno strateškimi nameni in cilji osvajalnega značaja.

Potem ko si je, kot povsod, tudi v okviru satelitskih oboroženih sil zagotovila vse komandne položaje ter jih rusificirala tako glede njihove notranje strukture, kakor glede oborožitve, poveljevanja itd., je SZ tem satelitskim vojskam določila predvsem ti dve nalogi: prvič razbremeniti bi morale oborožene sile SZ na postranskih frontah, odnosno sektorjih fronte, v prvi fazi vojne pa naj bi na svojih bojiščih odigrale vlogo prednjega odreda ali predhodnice, kar bi SZ omogočilo normalen mobilizacijski proces; drugič, postale naj bi, ker si tega v okviru lastnih ekonomskih možnosti ne morejo privoščiti, odjemalec njenih proizvodov oboroževalne industrije ter vojne opreme, kar bi jih še bolj potisnilo v njeno popolno odvisnost.

Oglejmo si nekatere podatke o teh oboroženih silah, odnosno, kakšen razvoj so bile dosegle v letu 1952.

Število strelskih, t. j. pešadijskih divizij se ni povečalo, pač pa se je posvetila največja pažnja temu, da se že obstoječe enote vsestransko in kar najbolj utrde, da se izboljša kvaliteta oficirskega in podoficirskega kadra, vojaški odnosi, disciplina itd. Z uvedbo sovjetskega orožja se je v primeri z letoma 1949 in 1950 zelo povečala njihova udarna moč, tako da ni danes v tem, med sovjetsko divizijo in divizijo neke satelitske dežele, nobene večje razlike.

Število tankovskih enot se je v letu 1952 le malo zvečalo, zato pa se je posvetila velika pozornost, da bi se obstoječe enote čim bolje izvežbale. Oborožene so s sovjetskimi tanki. Vse staro trofejno orožje, nemški tanki itd., služi samo še za vežbanje novincev. S tem da so se vse te enote opremili s sovjetskimi tanki T-34 in «Stalin - 3» se je precej zvečala tudi njihova udarna moč.

Prav tako je opaziti i kvalitativno i kvantitativno izboljšanje topniških enot. Oborožene so izključno s sovjetskimi topovi, od najmanjšega do največjega kalibra. Pri vzgoji topniškega kadra, se polaga posebna pozornost tehniki streljanja ter artilerijski taktiki.

Potem so tu še letalske enote. Do leta 1949 in 1950 je bilo letalstvo kominformovskih dežel slabo razvito. V letu 1951 pa je začela SZ zalagati vse kominformovske dežele z novimi letali na reakcijski pogon. Prav tako tudi v letu 1952, zraven pa so se organizirali številni centri za šolanje tehničnega in letalskega kadra. Število letalskih enot se je zvečalo, vendar ni toliko značilna kvantitetna kot kvalitetna okrepitev: postopoma se odstranjujejo vsa stara, da bi se nadomestila z novimi, reaktivnimi letali. Brez dvoma je to med drugim tudi izraz vse večje agresivnosti teh oboroženih sil.

Pravtako se je pri inženirskih enotah ter pri enotah za zvezo, mnogo bolj gledalo na njihovo kvalitetno kot pa kvantitetno izpopolnitev. Lahko rečemo, da so danes oborožene sile kominformovskih dežel, relativno dobro pripravljene za izvršitev nalog, ki bi se jim postavile.

To bi bil kratek pregled uspehov v letu 1952. Smo na začetku leta 1953 in zanimivo bi bilo vedeti, kakšne spremembe in uspehe bodo satelitske kominformovske dežele v tem pogledu dosegle v tem letu. To bo predvsem odvisno od splošne politične linije teh dežel, odnosno SZ. Glede tega pa smo si že danes lahko na jasnem, da ta politična linija ne bo miroljubna, in zato tudi ne moremo pričakovati zmanjšanja njihovih naporov glede oboroževanja in splošne vojne pripravljenosti. Kdor bi mislil drugače, bi se temeljito motil. Tudi zadnji Stalinov predlog, da bi se sestal z Eisenhowerjem, da bi z njim skušala rešiti vsaj nekatere od najbolj perečih mednarodnih problemov, ne pomeni ničesar. Kajti, če bi pri Stalinu obstajala resnična dobra volja, bi bilo moralo biti tudi stališče SZ na zadnjem zasedanju OZN drugačno, kot je dejansko bilo. Vsled tega, logično ni pričakovati, da bi se vojnohujskaška politika SZ ter njenih satelitov kakorkoli spremenila. Glede njihovega oboroževanja je zatorej pričakovati nekako sledeč razvoj:

Satelitske dežele se bodo s posebno intenzivnostjo posvetile reševanju mobilizacijskih problemov, v namenu, da dosežejo kar najbolj uspešno izpopolnitev zadevnega sistema, kar naj bi jim v slučaju potrebe omogočilo izvedbo mobilizacije v najkrajšem času ter najlepšem redu. V tem smislu je pričakovati velikih mobilizacijskih vaj, katerih naloga bo odpraviti napake, zapažene v letu 1952, obenem pa jim bo to služilo kot sredstvo za razpihovanje vojne psihoze, kar je v njihovem interesu tudi zaradi njihovega notranjega političnega položaja. Če bi tako naneslo, in se bo splošen položaj v svetu še poslabšal, potem bo verjetno prišlo do delne prikrite mobilizacije, ki bi jim v danem trenutku - marveč takrat, ko bi se kremeljski «pontifex maximus» odločil za kako nepremišljeno in usodno pustolovščino - olajšala splošno mobilizacijo.

V zvezi s temi mobilizacijskimi pripravami pa bo SZ še povečala svoj izvoz orožja v satelitske dežele. Istočasno bodo le-te, kljub temu, nadaljevale z graditvijo že začetih vojno - industrijskih objektov, v kolkor bo to, seve, v interesu SZ. Nadaljevalo se bo z graditvijo aerodromov, ki so prepotrebni za obvladovanje zračnega prostora nad Jugoslavijo, Grčijo, Turčijo, deloma nad Sredozemskim morjem.

Kar zadeva tankovske enote, se bo njihova oborožitev še izpopolnila. Pričakovati je, da bodo dokončno opremljene s tanki T-34 in «Stalin-3», predvsem v Madžarski in Romuniji, kjer že sama konfiguracija terena nekako zahteva to vrsto težkih tankov.

Glede strelskih divizij ni pričakovati, da bi se povečalo njihovo število, ker jih je trenutno dovolj. Lahko bi se njihovo število zvečalo samo v primeru, da bi se mednarodna situacija zaostrila in bi se pokazala potreba po delni prikriti mobilizaciji. Brezpogojno bodo še naprej utrjevali že obstoječe strelske in pešadijske divizije, dvigali njihovo borbeno pripravljenost ter okrepili njihovo oborožitev z avtomatičnim in polavtomatičnim orožjem, reaktivnimi minometalci itd.

Proces rusifikacije oboroženih sil kominformovskih dežel se bo nadaljeval. Običajne čistke bodo na dnevnem redu tudi v letu 1953, ker je pač to že v samem sistemu. V atmosferi, ki je stkana iz zavisti, intrig, nezdravih ambicij, ne more biti drugače. To so značilnosti, ki si brez njih birokratskega carstva, na kakršnega naletimo v vseh kominformovskih deželah, sploh ne moremo zamisliti.

Lahko pričakujemo, da se bodo v letu 1953 oborožene sile satelitskih dežel še naprej krepile, predvsem po kvaliteti, in da se bo pri tem posvečala posebna pažnja razvoju letalstva, tankovskih enot in topništva, torej samim ofenzivnim elementom.

Upoštevajoč to živahno dejavnost kominformovskih dežel na čelu s SZ, dejavnost, ki resno zaskrblja ves svobodoljubni svet, pa je dolžnost vseh, ki jim je kaj mar za lastno svobodo in neodvisnost, da ukrenejo vse, kar je v njihovi moči, da bi se podobne nakane Moskve in njenih podrepnikov kar najbolj paralizirale. Zato pa treba biti predvsem pripravljen. To je edino sredstvo, ki pri kremeljskih mogotcih nekaj zaleže.

NASTOP BARKOVLJANSKEGA ZBORA V „AVDITORIJU"

Avditorij je bil razprodan. Mešani pevski zbor iz Barkovelj zvesto nadaljuje malone 70-letno kulturno - prosvetno tradicijo in v petek je bilo z odra slišati številčno in glasovno močan ansambel. Pogled na prvi del koncertnega sporeda, ki je navajal Tomčeve tehnično in izvajalsko problematične Vlahe, pa poglobljeno lirično Grbčevo «Pa da bi znal», Adamičevo «Moravsko narodno» in Mokranjčevo «X. rukovet» je človeku narekoval senco zaskrbljenosti. Pa je ni bilo treba. Milan Pertot, ki se je v zborovo tvornost tesno vrastel, je rutiniran pevovodja. Mislim, da je potrebno poudariti eno odliko, ki je pri zborovskih dirigentih tako redka, zato ker je plod dolgoletnih poustvarjalnih izkušenj — ta odlika je izostren čut za ravnotežje in pravo mero. To se pravi: glasovno grupacijo je utemeljil na načelu barvne lestvice in se je tako daleč izognil nepisanemu zakoniku številčnih sorazmerij. Res je, da je bila tenorska skupina za las preostro poudarjena, očitno pa je dirigent to vedel in interpretacijsko solidno retuširal skupino in s tem dosegel glasovno barvno ravnovesje.

Govorimo o kulturno - prosvetni dejavnosti. Res: kultura in prosveta sta se na tem koncertu iskreno in logično dopolnjevali. Pertotova zamisel kratkega komentiranja pred sleherno točko je originalna in — kakor smo videli — včasih zelo potrebna. Poslušalec nikoli ne ve preveč in s kratko spoznavo vsebine bo laže razumeval tudi glasbeno izraznost pesmi.

Spored, ki zaradi jubilarnega značaja ni bil enoten, je vseboval kot vložek se solistične nastope sopranistke Vide Jagodičeve in basista Milana Pertota, ki sta ju spremljala Rudi Jagodic in Ema Vrabčeva.

Potrebno pa je, da posvetimo nekaj vrstic drugemu delu sporeda, ki je navajal sedem starih tržaških narodnih pesmi v priredbi Milana Pertota. Za povsem preprosto ugotovitev gre: presenetljiva in zlata vredna težnja, da se ohrani slovensko kulturno lastnino v besedi in melodiji. Eden od načinov so preproste priredbe Milana Pertota, ki melodije niso vklenile v omejene forme. Enostavna, in v tej enostavnosti nedvoumna harmonija brez večjih problemov, besedilo v narečju in posrečena izbiru motivov. Morebiti so Pertotove priredbe spodbuden namig, da je «pod pepelom še marsikaj skriton.

Dirigent Milan Pertot je s tem koncertom praznoval 35-letnico svoje umetniške dejavnosti, pevca Riko Pertot in Albin Smerkolj pa pol stoletja svojega pevstva. In vsi trije so še danes zanosno aktivni.

Potegnimo črto: 64 let lepega petja v Barkovljah, 64 let vsestranske kulturne dejavnosti. Lepa bilanca in še lepše perspektive. Avditorij jih ni poslušal prvič, dve radijski postaji jih, barkovljanske pevce, vabita v svoje studie.

Kultura in umetnost ne hodita vsaksebi. Barkovljanski pevski zbor s svojim dirigentom pomeni praktično sintezo teh dveh pojmov.

lm

Barkovljanski pevski zbor pod vodstvom Milana Pertota v petek v Avditoriju.

SLOVES TOVARNE POHIŠTVA «Edvard Kardelj» v Novi Gorici

Največja tovarna v Jugoslaviji - Nad 5.000 kompletnih garnitur letno - Tretjina proizvodnje prodana v Anglijo

Komaj štiri leta je minilo, kar so v Novi Gorici zgradili največjo jugoslovansko tovarno pohištva in že sega njen sloves daleč onkraj meja. Prav v tej tovarni se je znova odprla pot deset in desetletnim tradicijam nekdanjih solkanskih mizarjev. Njim so se pridružili ljudje, enako izkušeni in enako požrtvovalni, katerih spretne roke ustvarjajo danes najkvalitetnejša remek-dela na področju sodobnega pohištva ter sploh kar se tiče notranje stanovanjske opreme. Težko bi bilo reči kdo od njih je boljši, kajti v tej veliki tovarni, kjer je roka vezana z roko, so vsi eno in isto. Vsi se nahajajo v sklopu brezhibnega tehnološkega procesa, iz katerega slehernega dne izide 18 do 20 kompletnih sobnih garnitur. Nekdaj so morali solkanski mizarji pri svoji obrtniški izdelavi tovrstnih garnitur vložiti po 500 do 600 delovnih ur, danes pa porabijo v tej tovarni za izdelavo vsake garniture vsega skupaj 145 ur in vendar smemo trditi, da je izdelava s stroji solidnejša, trdnejša ter popolnejša. To so sčasoma spoznali tudi mnogi zasebni mizarji, ki so kaj kmalu prihiteli v tovarno z željo, da opustijo svoj obrtniški stan ter se vključijo v industrijsko proizvodnjo. Čas jih je pač prehitel, a oni žele iti z njim kakor vsi ostali. Tako se je pod enim in istim krovom zbliževal nov rod mizarjev nov delovni kolektiv, kakršnemu zlepa ni para. Tovarna je postala njihova last, oni sami z njo upravljajo, a karkoli se v njeni sredini izboljša ne gre le v korist potrošnikov, temveč tudi njih samih. Z malenkostnim napoporom vsakega posameznika ter skupnim prizadevanjem celega kolektiva so naglo dosegli uspehe, preko katerih je njihova tovarna zaslovela ne samo širom cele Jugoslavije, temveč tudi daleč onkraj meja. Ni slučaj, da so z izredno kakovostjo in cenenostjo svojih proizvodov prodrli celo na inozemska tržišča. Ljudje iz Nove Gorice so se naenkrat znašli sredi Londona. S svojimi izdelki so hipoma nadkrilili konkurenčne proizvode Čehov, Poljakov ter celo Nemcev in Nizozemcev in tako danes že premnogi Anglež poseda na foteljih, spi na kavčih ter obeduje za mizami, katere so izdelali ljudje iz tovarne v Novi Gorici. In kakor so Angleži razvajeni, kakor si žele razkošja, oni danes z najlepšimi občutki iščejo tovrstne jugoslovanske proizvode, na katerih se bohoti originalna orehova korenina, izpod nje pa žilavost balkanskega lesa. Takšnih izdelkov si zdaj žele tudi Grki ter celo ljudje onkraj Oceana.

Predlanskim so v tej novi tovarni izdelali okrog 2.700 kompletnih garnitur, lani pa že nad 5.000 razen tega pa še nekaj tisoč raznega kosovnega pohištva (kavčev, foteljev, miznih in klubskih garnitur).

V letošnjem letu nameravajo z modernizacijo nekaterih proizvodnih oddelkov učinek dela še povečati, tako da bodo za vsako sobno garnituro porabili vsega 100 delovnih ur. S tem se bo zmogljivost tovarne še bolj dvignila. Če pomislimo, da iz te tovarne odpremijo slehernega dne 3 do 4 vagone pohištva odnosno okrog 1000 vagonov na leto, potem si lahko predstavljamo, da je to pravcata reka, ki bo preplavila še marsikatero deželo.

Poseben pomen pa ima ta tovarna tudi za delovno ljudstvo Jugoslavije, kateremu danes nudi ne le ceneno, temveč tudi kakovostno pohištvo, s čemer neposredno doprinaša dvigu splošnega življenjskega standarda. Moderna in praktična pohištva, kakršna proizvaja tovarna «Edvard Kardelj» v Novi Gorici ter ostale tvornice v Sloveniji, čedalje bolj izpodrivajo starokopitno stanovanjsko opremo, ki je že davno preživela svoje čase. Vse to je v skladu z modernimi stanovanji, ki se grade vsevprek v mestih in industrijskih centrih pa celo na deželi. Vsi napori, ki jih skupno vlaga delovno ljudstvo Jugoslavije, teže za človekovim napredkom, za njegovo udobnostjo, a vse to se uresničuje prav s prizadevnostjo posameznih industrijskih delovnih kolektivov, kakršen je tudi kolektiv omenjene tovarne.

Kljub velikim naporom, ki jih mora ta kolektiv stalno posvečati svoji proizvodnji, pa se vodi veliko računa tudi o samem razvoju tovarne, ki niti še ni docela dograjena. Samo lani so investirali okrog 32 milijonov dinarjev, letos pa zopet nameravajo investirati nadaljnjih 37 milijonov, kar se bo v veliki meri odrazilo tudi na samem povečanju proizvodnje. Poleg velikega stanovanjskega bloka s 24 stanovanji ter sedmih enostanovanjskih hišic sedaj dogradujejo še en stanovanjski blok z enakim številom stanovanj.

PISMA po desetih letih

Režiser Geza Radvani pripravlja nov film «Naša vsakdanja bojazen». Radvani bo pokazal, kaj so povzročila pisma, ki so prišla na naslove po desetih letih. Poštni nabiralnik s štirimi pismi je namreč ostal po bombardiranju med vojno zasut. Ko so po desetih letih odstranjevali razvaline, so pisma našli in jih poslali naslovljencem. Zgodba filma se dogaja po vrsti v Franciji, Nemčiji, Avstriji in Italiji. Vse igralce si bo režiser izbral med nepoklicnimi igralci.

CHARLES DICKENS

PICKWICKOVCI

192.

Prevedel prof. dr. Fr. Bradač

STIRIINSTIRIDESETO POGLAVJE

Pripoveduje o raznih drobnih prigodah v Fleetu in o skrivnostnem vedenju gospoda Winkla; pove tudi, kako so ubogega kancelerskega jetnika slednjič izpustili.

Gospoda Pickwicka je preveč ganila globoka vdanost Samova, da bi se mogel jeziti na lahkomiselnost, ker se je Sam dal zapreti v ječo za dolžnike na nedoločen čas. Edino, kar je hotel trdovratno vedeti, je bilo ime Samovega upnika; toda prav to je hotel gospod Weller trdovratno zamolčati.

«Kua b pa mel ud tega, če b tu vedl, gspud,» je zmerom ponavljal Sam. «Tu je takšn nčvredn in zloba človk, k se m če maščvat in ma tku trd srce, de ga nč več na gane, kokr je reku patr tistmo vodeničenmo, k je žen, kokr de b sezidu kakšna kapelca.»

«Toda le pomisli, Sam,» mu je ugovarjal gospod Pickwick, «ta znesek je tako majhen, da se lahko poravna. No, če bi hotel pri meni ostati, pomisli, da mi boš mnogo več koristil, če boš mogel hoditi v mojih zadevah tudi ven iz jetnišnice.»

«Stu in stukat hvala, gspud,» je rekel Sam resno, «ampk rajš ne.»

«Zakaj rajši ne, Sam?»

«No, gspud, rajš ustanem tuki večn, ket de b se punižu pred tm malupridnežem.»

«To vendar ni nikako ponižanje, če mu vrneš njegov denar?» je sodil gospod Pickwick.

«Ne zamerte, gspud, ampk on tega gnarja ne zaslužu, tu je tist, gspud!» je odgovoril Sam.

Ko si je gospod Pickwick v zadregi mencal svoj nos, je menil gospod Weller, da bo najbolje, če obrne govor drugam.

«Vi mate soje principe, gspud, jest pa soje,» je dejal Sam. «Spuminjam se na tistga človeka, k s je tud smrt sturu iz principa. O tm ste, mislem, že slišal, gspud?» in gospod Weller je umolknil in se komično ozrl na svojega gospoda.

«Tu ni nič, kar bi se moglo misliti',» je rekel gospod Pickwick in se zasmejal, četudi mu Samova trdovratnost ni bila všeč. «Jaz o tem človeku nisem nikoli slišal.»

«Ampk, gspud!» je vzkliknil gospod Weller. «Tu n pa čudn zdi. On je biu vendr u držaun služb.»

«Res?» je rekel gospod Pickwick.

(Nadaljevanje sledi)

TRST, torek 27. januarja 1953

VREME Vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno in vetrovno vreme z možnostjo manjših padavin. — Temperatura nespremenjena ali nekoliko nižja. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je dosegla 7.5 stopinj; najnižja 3.4 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cone Trsta:** 18.40: F. Schubert: Sonata v A-duru - Bela Bartok: Sest romunskih narodnih plesov - Izvaja pianistka Damijana Bratuž. **Trst II.:** 18.15: Čajkovski: Koncert za violino v D-duru. **Trst I.:** 20.30: Wagner: «Somrak bogov», 1. dej.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

PROSLAVA 90-LETNICE ROJSTVA IVANA TRINKA - ZAMEJSKEGA

Na meji dveh svetov in kultur je neutrudno razdajal iz bogate zakladnice na dve strani

Ob veliki udeležbi je prof. Andrej Budal govoril o buditelju trpečega naroda na najzahodnejšem delu slovenske zemlje - Pozdrav Benečanov in Koroščev - Pester spored vokalnih pesmi in recitacij

GORICA, 26. — V nedeljo ob 17. uri je v prosvetni dvorani na Korzu Verdi zamejska mladina priredila proslavo v čast 90. obletnice velikega pobornika slovenske besede in narodne zavesti Ivana Trinka. Prosvetna dvorana je bila premajhna, da bi lahko sprejela vse tiste, ki so prišli iz mesta ter bližnje in daljne okolice, da proslavijo moža, ki je vse svoje delo namenil trpečemu slovenskemu ljudstvu v zamejstvu. Na proslavi je bilo veliko srednješolske in kmečke mladine iz Sovodenj, Doberdoba in drugih vasi. Približno 50 je bilo ožjih rojakov iz beneških vasi. Prišli so v Gorico, da z ostalimi zamejskimi brati počastijo svojega velikega moža.

Uvodno besedo je imel predstavnik Dijaške Matice iz Gorice, ki je pred prenapolnjeno dvorano najprej prisrčno pozdravil goste iz Koroške, Benečije in Trsta, kakor tudi vse ostale udeležence Trinkoce proslave. Podčrtal je pomen, ki ga ima Ivan Trinko pri svojih ožjih rojakov. Poudaril je, da je «mož-velikan» za goriške Slovence lik neupoglijivega moža, ki je ob navalu besov bogatil slovensko kulturo in jo kot izbrušen demant kazal sosedom, da bi spoznali Slovence. O Trinku, pesniku, filozofu, vzgojitelju, risarju in glasbeniku pa je govornik dejal da je njegovo delo last slehernega slovenskega človeka, brez miselnih in čustvenih razlik.

O delu in življenju Ivana Trinka je nato govoril tovariš prof. Andrej Budal iz Trsta. Predvsem se je dotaknil njegovih pesmi, h katerim se je Trinko vedno vračal v hudih trenutkih svojega življenja in katere je z veliko vnemo klesal, da bi z njimi dajal pogum svojemu trpečemu narodu na najzapadnejšem delu slovenske zemlje. V njih se obrača na vzhod, tja, kjer so njegovi bratje in sestre. Le od tu mu prihaja odrešenje in svit bajne zore, ki se bliža. Zato še bolj obsoja odpadnike in izdajalce, ki so zbežali iz tabora in sklonili glave pred tujcem. Ostre besede je namenil tudi ovaduhom in farizejem; njihova dela ne bo zbrisalo sto maš in očenašev, ostali bodo farizeji, vredni, da jim človek pljune v bogoljubno lice. S «Slavljanskim dnem» pa je Trinko napovedal, da bo rod, ki se je zdel že pokopan in mrtev, zopet vstal k novemu življenju. «Toda svet njegovih poezij je komaj tretjina njegovega dolgega in plodovitega življenja» je zbranim rekel prof Budal.» Od «Poezij» do danes so mu sojenice nanizale vsakovrstnih dni za več kot pol stoletja, šestinpetdeset zelo razgibanih let, polnih narodnega, družbenega, znanstvenega in umetniškega dela na raznih področjih skrajnega slovenskega zapada. Na meji dveh svetov in kultur je Ivan Trinko neutrudno razdajal iz svoje bogate zakladnice na dve strani, bratom v Beneški Sloveniji in sosedom na zapadu.» Na kratko je prof. Budal nadalje očrtal pomembno delo Trinka kot posredovalca med slovanskim in latinskim narodom. Njegovo delo danes častijo ne samo njegovi bratje, temveč tudi Italijani, saj je pisal v slovenščini in italijanščini o premnogih znanstvenih in kulturnih vprašanjih svoje dobe. Bil je tudi posredovalec med beneškimi rojaki in italijanskimi oblastmi. Ker je videl slab položaj slovenskega naroda sredi močnih in pohlepnih sosedov, se ni spuščal v razdore med strankami, temveč se je rajši držal temeljnih smeri, tega kar je rojake, družilo in krepilo v skupni borbi zoper številne zunanje sovražnike. Prav zato ni fašizem, ki je hotel iztrebiti slovensko besedo tudi iz družine, prizanesel niti Trinku, ki je trdno vztrajal pri ohranitvi slovenske besede. Tudi njegova starost ga ne bi bila rešila preganjanja, da se ni fašizem pod težo udarcev zrušil.

V imenu Benečanov je udeležence pozdravil Trinkov rojak Izidor Predan. Govoril je o pomenu dela Zamejskega za ohranitev slovenske besede v njihovi ožji domovini, o njegovih naporih, da se slovenski rod ohrani v tem delu sveta. V imenu beneške mladine je Predan obljubil, da bodo Benečani ohranili sad, ki jim ga je izročil Trinko; ohranili bodo slovensko govorico. Ob pomoči goriških bratov bodo krepko stopali po poti, ki jo je začrtal njihov veliki mož.

Pozdrave Koroščev je prinesel V. Golub iz Brnce, ki je dejal, da se ob tem jubileju klanjajo geniju iz Beneške Slovenije ne samo Slovenci iz Goriške in Benečije, temveč tudi Slovenci iz Korotana.

Program je izvedla slovanska srednješolska mladina iz Gorice skupno z dekliškim pevskim zborom iz Podgore pod vodstvom D. Klavčiča. Mladinski zbor z velikim glasovnim bogastvom je s svojim nastopom dosegel veliko priznanje. Posebno lepo so Podgorke zapele beneški pesmi v priredbi R. Orla: «Sem korajžen vesel» in «Al' ste ga videli». Pesem «Rasti, rasti rožmarin» je še posebej obogatila program s solo petjem ob spremljavi zbora. Zadnje tri pesmi otroškega značaja so navdušeni gostje nagradili z dolgim ploskanjem. Srednješolski fantje in dekleta so lepo deklamirali. Trinkovo «Moje pesmi» je prisrčno podal 13-letni dijak nižje gimnazije. Jubilantu sta se poklonili z dvema njegovima pesmima dijakinji iz Benečije, ki obiskujeta 3. in 4. razred slovenske gimnazije v Gorici. Se dva dijaka iz liceja sta z deklamacijama «Farizej» in «Slovencem» (avtor Ivan Trinko) dopolnila pester program, ki ga je zamejska mladina s pomočjo vzgojiteljev dobro in skrbno pripravila.

Zahtevam najemnikov Tre Venezie je treba ugoditi

Vse goriško prebivalstvo je v tem boju na strani slovenskih najemnikov

GORICA, 26. — Komaj dobrih 12 dni nas loči od procesa proti slovenskim najemnikom iz Pevme, Oslavja, St. Mavra in Steverjana. Njihov odbor je do sedaj zbral in izročil odvetniku skoraj vse sodne pozive. Nabral je tudi nad 25.000 lir za sodne stroške.

Stevilo obtoženih, ki bi si lahko zagotovili vsakdanji kruh, če bi prišli ob zemljo, je zelo majhno. Kmetje iz Oslavja in Pevme bi morali po Furlaniji iskat drugo zemljo, da bi jih preživljala, ker zaradi meje s težavo pridejo do svojih polj.

Slovenski kmet je že dolga leta na tej zemlji. Obdeloval jo je skrbno pred prihodom Fogarja, ki je z manjšimi krediti prišel do te posesti in jo je kasneje prodal ustanovi Tre Venezie. Danes pa skuša ta ustanova z izgovorom o izboljševalnih delih spraviti slovenskega kmeta z nje in naseliti tujce. Končni cilj italijanske ustanove je zbrisati Slovence, ki tvorijo popolnoma slovensko okolico mesta Gorice, s teh krajev. Če so na Rojcah naselili begunce, mislijo, da jih bodo tudi v Pevmi, in začeli s 25 kmečkimi delavci opravljati vsa dela na posestvu omenjene ustanove.

Slovenski kmet je vložil v to zemljo ogromno truda. Posledice ponovne izročitve zemlje v roke gospodarja bi bile občutne v vsej goriški občini, ker namerava ustanova Tre Venezie spremeniti ta polja v zelenjadni vrt. Na ta način bi konkurirala ostalim kmetom, ki gojijo zelenjavo. Predvsem bi škodovala Standrešcem in ljudem iz predmestja, ki si služijo denar s pridelovanjem povrtnine. Nadalje namerava pripeljati tudi 40 krav. Toda komu bodo potem Oslavci, Steverjanci in drugi ponujali svoje mleko?

Pod pretvezo neznatnih izboljševalnih del naj bi prišli kmetje ob zemljo, mnogi drugi pa ob zaslužek. Zato je slovenski človek z enotnim nastopom ob pravem času spoznal premišljeno protinarodno igro in jo onemogočil. Vsi zavedni Slovenci v Gorici in v vseh okoliških vaseh pa jih bodo moralno in gmotno podprli, da bo slovenski človek ostal na zemlji, na kateri se je rodil.

Vzorci tiskovin za prijavo dohodkov oseb in tvrdk

GORICA, 26. — V Uradnem listu je bil objavljen ministrski odlok o novih vzorcih tiskovin za enotno prijavo dohodkov oseb in skupnih tvrdk, ki jih ne obdavčijo na podlagi proračuna. Prijave dohodkov za leto 1953-54 je treba vložiti do 31 marca t. l.

Vsa podjetja, ki jih lahko obdavčijo na podlagi proračuna, bodo lahko prijavila dohodke na vzorcih, ki so bili odobreni z ministrskim odlokom od 13. julija 1951.

Pristojni finančni uradi so že pričeli z razdeljevanjem vzorcev za prijavo, ki so jih letos nekoliko poenostavili.

V zvezi s prijavo dohodkov kategorije C-2 od leta 1952 za poravnavo davkov, je finančno ministrstvo z okrožnico št. 501417 pozvalo vse delodajalce naj jo vložijo najkasneje do 31 marca t. l.

Prijava naj obsega seznam vseh uradnikov. V primeru, da ima tvrdka več sedežev, ki spadajo v različna okrožja davčnih uradov, bo moralo podjetje vložiti ravno toliko posameznih seznamov.

Avtobus za koncert v Avditoriju

GORICA, 26. — Zveza slovenskih prosvetnih društev v Gorici bo organizirala v soboto dne 31. januarja t. l. avtobusni izlet v Trst na koncert pianistke Damijane Bratuževe in baritonista Vladimira Rudžjaka iz Zagreba v Avditoriju.

Prijave sprejemajo v Ul. Ascoli 1 vključno do četrtka 29. januarja.

Zbiranje zimske pomoči

GORICA, 26. — Za zimsko pomoč brezposelnim so darovali: Ivan Culot 8.000 lir; uslužbenci tvrdke Culot: Ivan Pisljar 1000 lir, Terezija Marcioni 1000 lir, Helena Gomišček 1000 lir, Karla Nemec 1000 lir; drogerija Geromet in uslužbenci 2.000 lir.

Planinski ples 31. januarja

GORICA, 26. — Po novem letu smo večkrat slišali vprašanje: «Kdaj bo Slovensko planinsko društvo priredilo plesno zabavo, ki jo mlado in staro čaka z veliko nestrpnostjo?» Planinci dolgo niso odgovorili. Pred dnevi pa smo izvedeli, da bo tradicionalni planinski ples v soboto, 31. januarja v prosvetni dvorani na Korzu št. 1.

Planinci bodo dvorano po planinsko okrasili. Zaželene bodo planinske obleke, da se bodo udeleženci počutili bolj v gorah kot v Gorici. Ples je namenjen predvsem članom Planinskega društva in njihovim družinam. Vstop bo samo z vabilom, ki jih lahko dvignete od ponedeljka dalje pri Darku Suligoju v Ul. Carducci, Petru Cermelju na Kornu in Ivanu Bregantu v Podgori.

Na razpolago bo dobra kapljica in jedila. Ples se bo pričel ob 21 in bo trajal do 5. ure zjutraj. Po 23. uri bo vstop prepovedan.

Iz beneških vasi

Černeja

Pred dnevi je 40-letna Ana Vidimar iz Černeje šla po stopnicah v skedenj. Iz neznanih vzrokov je zgubila ravnotežje in padla v globino 3 metrov. Pri padcu se je hudo ranila po hrbtu. Žena je upala, da se bo lahko zdravila doma. Ker pa so se bolečine stopnjevale, so Vidimarjevo odpeljali v videmsko bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je zlomila hrbtenico.

Rezija

V naši občini je nastal požar, ki je uničil poslopje, last Odorika Quaglie iz vasi Stolbica. Računajo, da znaša škoda okoli 200.000 lir. Uničenih je bilo 30 stotov sena in več kubičnih metrov drv. Orožniki so v nekaj urah izsledili krivce.

Podbonesec

V čedadsko civilno bolnišnico so pripeljali 33-letnega Romea Birtinga, ki je imel dvojno zlomljeno hrbtenico, počeno lobanjo, nalomljene nekatere kosti in znake možganskega pretresa.

Birting je nameč šel čez most v bližini P[illegible]onosca, Ko[illegible] pa je bil pijan, se je prevrnil čez rob in padel z višine 9 m v plitvo in ledeno Nadižo. Nesrečnež je bil v vodi okoli dve uri in je imel samo glavo nad suhem. Nekateri mimoidoči so ponesrečenca opazili in takoj poskrbeli za prevoz v bolnišnico. Zaradi slabega zdravstvenega stanja niso zdravniki dali nobene izjave.

Št. Peter Slovenov

V lanskem letu so oblasti obljubile za razna dela v Beneški Sloveniji več stotin milijonov lir. Ker pa predobro poznamo italijansko politiko, obljub, se nam močno dozdeva, da bo vse skupaj ostalo samo na papirju. Tudi novo leto se pričeli s starimi metodami. Hranilnica in posojilnica sklenila posoditi občini St. Peter Slovenov 4,150.000 lir za popravilo pokopališča. Zanima nas, kdaj nam bodo denar poslali.

Svojevrstna zabava dveh Amerikancev

Preden sta se poslovila od Gorice, sta odvrgla dve strašilni bombi

GORICA, 26. — Početje dveh ameriških vojakov je v soboto zvečer preplašilo prebivalstvo našega mesta. Okoli 23. ure je namreč močan pok zmedel ljudi na goriškem gradu, nekaj pozneje pa v Ul. Oberdan.

Dva vojaka iz Trsta sta prišla v naše mesto in ko sta obredla vse plesne dvorane sta šla še na grad. Pri «Lanterni d'Oro» sta še nekaj časa popivala. Od Gorice sta se hotela posloviti na pristen ameriški način. Vrgla sta v notranjost lokala strašilno bombo, ki se je s pokom razpočila. Od tu sta jo z avtomobilom popihala na Travnik. V Ul. Oberdan pa sta vrgla še drugo bombo, ki je razbila šipe v gostilni «Ai tre amici».

Nekateri ljudje so medtem obvestili policijo, ki ju je okoli 3. ure zjutraj izsledila na bloku v Devinu, ko sta se vračala v Trst. Ugotovili so, da gre za vojaka Georga Eslerja in podčastnika Francisa Stadlmanna. Prijavili so ju sodnim oblastem zaradi poškodb in strelov v javnem prostoru.

Nesreča pri delu

GORICA, 26. — Danes zjutraj se je ponesrečil na delu v livarni Safog 43-letni Girald Simonsič iz Ul. Cappellari 24. Mož je z neprevidno kretnjo povzročil, da mu je padel na roko debel železen drog, ki mu je globoko ranil kazalec leve roke. V bolnici Brigata Pavia so mu obvezali rano. Ozdravel bo v desetih dneh.

Trije usodni padci

GORICA, 26. — Danes zjutraj so pripeljali v mestno bolnico Brigata Pavia 31-letnega delavko Gizelo Marassi iz Ul. Campi 54, ki je uslužbena v slaščičarni na Korzu Verdi. Marassijeva je zdravniku izjavila, da je padla pri vodnjaku na križišču med Ul. Don Bosco in Drevoredom XX. settembra s kolesa zaradi [illegible]. Ranila si je gleženj leve noge.

Ko se je danes zjutraj 73-letna Sidonija Terpin iz Ul. sv. Gabrijela 4 odpravila v mesto, je v bližini svojega doma na rodno stopila in padla na tla. Kljub temu, da jo je noga hudo bolela, je ženska prišla do prve hiše, odkoder jo je nečak z avtomobilom odpeljal v mestno bolnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki po pregledu izjavili, da si je pri padcu zlomila levo nogo. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek, kjer se bo morala zdraviti približno 60 dni.

V tovarni «Biella» v Stadrežu se je danes popoldne ponesrečila 15-letna Lavra Planšič iz Ul. Orzoni 9. Deklica je nesla zaboj, ko se je pri vrati spotaknila. Odpeljali so jo v bolnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki po pregledu ugotovili zlom leve rame. Ozdravela bo v 40 dneh.

Kolesarska nesreča

GORICA, 26. — Rešilni avto Zelenega križa je moral včeraj okoli 17.30 na pomoč 15-letnemu Sergiju Cuminiju iz Ul. don Bosco št. 4, ki se je vozil s kolesom, na katerem je s[illegible] dela 10-letna deklica, in z neznanih vzrokov padel na tla.

Pri padcu se deklica ni [illegible] škodovala. Cumini pa si je zlomil zapestje in se ranil v bradi. Sprejeli so ga na zdravljenje v bolnico Brigata Pavia. Ozdravel bo v 25 dneh.

Ukradeno kolo

GORICA, 26. — 32-letna Marija Andreoli iz Mossa je včeraj prijavila goriški policiji tatvino svojega kolesa. Zadeva je agentom izjavila, da je njo stila kolo za trenutek pred hišo št. 28 na Tržaški cesti.

Tovarniški stroj ji je odtrgal štiri prste

GORICA, 26. — V podjetju predilnici se je danes zjutraj ponesrečila 29-letna Angela Doran iz Koprive. Doranova je sedela pri svojem stroju in ob nesreči vtaknila roko med nje[illegible] govo zobovje, ki ji je v hipu odtrgalo štiri prste desne roke. Na njeno vpitje so pritekle na pomoč delavke, ki so ji takoj šale pomagati. Obvestili so [illegible] di vodstvo predilnice, ki je po telefonu poklicalo rešilni avto Zelenega križa, da je ponesrečenko odpeljal v mestno bolnico Brigata Pavia. V bolnici so ji zdravniki nudili pomoč.

GORICA, 26. — Zveza trgovcev za goriško pokrajino prosša vse lastnike javnih lokalov, ki imajo v svojih lokalih radijske sprejemnike, [illegible] takoj pridejo na sedež Zveze trgovcev na Korzu Italija 5 in obnovijo dovoljenje.

75 milijonov za gradnjo ljudskih hiš

GORICA, 26. — Pokrajinske oblasti so se svoj čas obrnile na ministra za javna dela A[illegible] disia in mu predložile vprašanje o dodelitvi fondov za zgradnjo ljudskih hiš. Minister [illegible] javna dela je goriškemu prefektu dr. de Zerbiju odgovoril, da so vladne oblasti pripravile predlog in dodelile 75 milijonov lir Zavodu za ljudske hiše. Na podlagi ministrskega zagotovila bodo lahko pričeli z delom v najkrajšem času.

ŠPORTNI DNEVNIK

ITALIJANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Roma-Triestina 2:2 (0:2)

Inter ostane še vedno nepremagan, medtem ko je Milan izgubil v Novari

Triestina se je vrnila iz Rima s točko, ki si jo je pridobila v tekmi z Romo. Z nekoliko več sreče bi se mogoče lahko tudi vrnila z obema, kajti do 18. minute drugega polčasa je vodila z 2:0. Tak rezultat ni bil zgolj posledica slabe igra Rome, temveč tudi uspeh dobro vigranih Tržačanov, ki so gledalce kar presenetili v primeri z igro prejšnje nedelje, ko so proti Laziu ki niti ni kdo ve kaj pokazal, tekmo izgubili s precej kričečim rezultatom. Mogoče bi se to nedeljo tekma drugače nadaljevala, da se ni ob koncu prvega polčasa Soerensen ponesrečil; v drugem polčasu se je vrnil na igrišče šele v 10. minuti, vendar pa je le nekoristno statiral, kar je pomenilo za Triestino veliko izgubo. Roma je igrala slabo in ji je komaj uspelo izenačiti.

Novara, klub z dna lestvice, si je v nedeljo privoščil luksus, da je pred lastno publiko premagal Milan. Drugi milanski klub Inter pa je na svojem igrišču odpravil zadnjega z lestvice, Como, in tako še ostal na prvem mestu. Kaj bo prihodnjo nedeljo, pa je težko reči, kajti opravka bo imel z Atalanto in ni izključeno, da se v Bergamu «izcimi», prvi poraz za Inter.

Precejšnje presenečenje pa je pripravil Lazio v Vidmu. Videmski klub, ki je znal prejšnjo nedeljo zabiti 7 golov, predvčerajšnjim nele ni dosegel nobenega zadetka, temveč je celo dopustil, da so mu gostje nasuli v mrežo štiri žoge. In vse štiri zadnjih 15 minut! Začelo se je v 30. minuti drugega polčasa in nato v 33., v 36. in še v 45. enajstmetrovka. Vsekakor so Furlani zapravili priložnost, da bi na domačem igrišču dobili vsaj eno točko.

Z enim samim golom je Sampdorii uspelo doseči zmago nad Torinom medtem ko sta se tekmi SPAL-Fiorentina in Atalanta-Napoli končali z minimalnim številom golov (1:1) neodločeno. Pri tem je zanimivo, da je Fiorentina do zadnje minute vodila. Palermu, ki je držal neodločeni rezultat z Juventus v Turinu vse do treh minut pred koncem igre, je popokopal vse nade Bonipertijev gol. Pro Patria, ki bo v nedeljo gost Triestine, je odpravila Bologno z gladkim rezultatom 3:0. Mogoče bo ta klub dal Triestini več opravka, kot bi bilo pričakovati.

bilo pričakovati. Po tradiciji bi se sicer ne smelo zgoditi nič posebnega kajti Pro Patria v Trstu navadno izgubi.

Določeni so pari za turnir v Viareggiu

Po žrebu so določeni pari za tekme na mladinskem nogometnem turnirju v Viareggiu, ki bodo od 7. do 16. februarja. Eliminacijske tekme so razdelejene na štiri skupine. V skupini A bodo v soboto 7. febr. igrali Hajduk (Split)-Udinese in v nedeljo 8. febr. O. F. C. Kickers (Offenbach)-Atalanta. V skupini B: ponedeljek 9. febr. F. K. Austria (Dunaj)-Sampdoria in Bordeaux-Milan. V skupini C: torek 10. febr. Lazio- C. G C. Viareggio in Partizan (Beograd)-Bologna. V skupini D: v sredo 11. febr. Stade (Reims)-Fiorentina in Hamburger Sportverein - Juventus.

V četrfinalu: v prvi četvorici bosta igrala med seboj v četrtek 12. febr. zmagovalca iz skupine B in zmagovalca iz skupine A. V drugi četvorici pa bosta igrala najprej v petek zmagovalca iz skupine D in nato zmagovalca iz skupine C.

V četrfinalu v soboto 14. febr. so bosta srečala zmagovalca iz prve četvorice in zmagovalca iz druge četvorice. V ponedeljek 16. febr. pa bosta finalni tekmi za tretje in prvo mesto.

Fassi, zakonca Nicks in Broekman zmagovalci v Davosu

Na tekmovanju za evropsko prvenstvo v umetnem drsanju si je osvojil prvo mesto Italijan Fassi s 191,67 točke. Sledi Francoz Giletti (187,23), Nemec Stein (167.54), Angež Booker (166.76) in še štirje ocenjeni. — V dvojicah sta zmagala Jonh in Jennifer Nicks (Angl.), za njima sta se plasirala Marian in Laszlo Nagy (Madž.).

V hitrostnem drsanju si je osvojil prvenstvo Holandec Broekman, ki je v soboto in nedeljo v štirih tekih zbral 184.96 točke. V teku na 5000 m je zmagal v času, ki je boljši od dosedanjega Andersenovega rekorda (8'7"30). Norvežan Andersen je bil tudi navzoč, pa ni tekmoval. Zmagovalec je dosegel čas 8'6"6 in to celo proti vetru. Drugo mesto v splošni oceni je dosegel Holandec Vim Van der Voort, ki je zmagal v teku na 1500 (2'14"9). Tudi tretje mesto je osvojil Holandec - Huiskes. Na četrtem mestu je Sved Pajor.

Novi teniški prvaki Južne Avstralije

ADELAIDE, 26. — Mervyn Rose si je osvojil naslov teniškega prvaka Južne Avstralije; v finalni tekmi je premagal Američan Vica Seixasa s 6:4, 3:6, 6:4, 2:6, 11:9.

Med ženskami je postala prvakinja Američanka Maureen Connolly, ki je premagala rojakinjo Sampsonovo s 6:3, 6:2.

V dvojicah sta Avstralca Ken Rosewall in Lewis Hoad premagala Mervyna Roseja in Dona Candyja s 6:3, 3:6, 4:6, 6:4, 6:2. Ta igra je bila v soboto prekinjena in so danes odigrali še peti set.

Hoad in Maureen Connolly sta zmagala med mešanimi dovjicami nad Hartwigom in Sammsonovo s 6:3, 2:6, 6:4.

MILWAKEE, 26. — Jack Kramer je premagal Franka Sedgmana z 8:6, 6:1 in tako dosegel šesto zmago med 14 tekmami, ki sta jih doslej odigrala. Segura, ki je premagal Mc Gregorja s 4:6, 6:4, 8:6, pa vodi s 13:1.

NOGOMETNI TURNIR V MONTEVIDEU

Botafogo-Dinamo 3:2 (2:0)

Na lestvici vodita „Nacional" in „Vienna"

Zagrebški «Dinamo» je na tekmovanju za pokal Montevidea izgubil svojo drugo tekmo. Igral je s klubom «Botafogo» iz Ria de Janeiro, ki je zmagal s 3:2. Tekmi je prisostvovalo 40.000 gledalcev, ki so močno navijali za Jugoslovane. V prvem polčasu sta bila nasprotnika enakovredna, vendar se je Brazilcem posrečilo doseči dva gola, in sicer v 5. in v 34. minuti. V drugem polčasu pa je «Dinamo» popolnoma dominiral, zlasti po izenačenju, ki ga je dosegel Dvornić v 21. minuti, potem ko je prvi gol za «Dinamo» zabil Mantula v 17. minuti. Vsi igralci «Dinama» so navalili na nasprotnikova vrata in pričakovati je bilo tretjega gola Zagrebčanov. Dogodilo pa se je nasprotno: brazilski branilec je žogo močno odbil, dobil jo je hitri Paraguajo in brez posebnih ovir jo je poslal «Dinamu» v mrežo. Brazilci so se nato le še branili. «Dinamo» je zapravil več stoodstotnih priložnosti za gol.

Na lestvici tekmovanja za pokal Montevidea je sedaj klub «Nacional» iz Montevidea s štirimi točkami, sledi «Vienna» (4 t.), «Penarol» (2 t.) «Botafogo» (2 t.), «Hayes» (1 t.), «Dinamo» (1 t.), «Fluminense» (brez točke).

* * *

SAIGON, 26. — Avstrijski nogometni klub LASS iz Linza je premagal reprezentanco Saigona s 4:1 in si tako osvojil pokal vietnamskega ministrskega predsednika.

Uspeh jugoslovanske šahistke

Lep uspeh je dosegla jugoslovanska šahistka Ljubica Bačič, ki je na mednarodnem ženskem šahovskem turnirju na Holandskem dosegla tretje mesto, ne da bi kako igro izgubila. Zmagala je prvakinja Belgije Bisersova, na drugo mesto pa se je plasirala prvakinja Holandske Hemskeakrova.

ZIMSKOŠPORTNE PRIREDITVE V JUGOSLAVIJI

20.000 gledalcev v Mariboru na mednarodnih skakalnih tekmah

Zmaga je Albin Rogelj; tekmovalo je tudi večje število avstrijskih skakalcev

Na Pekrski gorici, nedaleč od Maribora, so bile v nedeljo mednarodne smučarske tekme na novi, komaj zgrajeni skakalnici. Kako željni so bili Mariborčani take prireditve, se vidi iz obiska, saj je prišlo gledat skoke skoraj 20.000 ljudi, od katerih so mnogi prvič videli smučarske skoke.

Najdaljši skok je dosegel Jože Zidar, ki pa je pri tem padel in zato zasedel slabše mesto v lestvici.

Prvo mesto in najlepše darilo si je na tem tekmovanju priboril član Enotnosti Albin Rogelj z 205,3 točke in dvema skokoma na 55 oziroma 56,5 m. Ostala mesta so si s tesnimi razlikami razdelili najboljši udeleženci takole: 2. Siegfried Kostner (Avstrija) 204,9 (57,5, 57 m), 3. Rudi Finžgar 204 (58,5, 59), 4. Janez Polda 203 (57, 58), 5. Helmuth Machart (A.) 200,7 (55, 56), 6. Zoran Zalokar 198 (56,5, 56), 7. Friedrich Gratwohl (A.) 189,5 (56, 50). 8. Toni Wieser (A.) 188,6 (53,57,5), 9. Josef Grill (A.) 188.4 (42, 52,5), 10. Jože Langus 186,3 (51,5, 50) itd.

Tekmovalci so vsi pohvalili novo skakalnico in zatrjevali, da so z njo enako zadovoljni kot s planiško Vodja avstrijskih tekmovalcev Rudi Scharl je izjavil, da je skakalnica grajena primerno, zlasti pa mu je ugajala pokrajina okrog nje. Med jugoslovanskimi tekmovalci so mu najbolj ugajali mladi talentirani Gorišek, glede sloga pa Finžgar in Zalokar, medtem ko se mu je zdelo, da Polda teži v glavnem za daljavami. Avstrijci so bili nadvse zadovoljni s sprejemom.

Nočna skakalna tekma v Celju

V soboto zvečer je bila na skakalnici v mestnem parku pred več kot 5 tisoč gledalci velika mednarodna tekma v smučarskih skokih. Nastopilo je 11 Avstrijcev in 35 najboljših Jugoslovanov. Marljivi celjski smučarji so to prireditev odlično organizirali. V dobrih dveh urah je bilo na tem tekmovanju izvedenih 135 skokov, ki so navdušili celjske gledalce.

Zmagovalec tekmovanja je postal prvak Zgornje Avstrije Willy Lichtenegger s skokom 39 in 40 metrov in oceno 202,4 točke. Drugo mesto je zasedel jugoslovanski prvak Janez Polda iz Mojstrane s skokoma po 40,5 m in oceno 200,2 točke. Na tretje mesto se je proti vsemu pričakovanju plasiral mladinski prvak Jugoslavije Janez Gorišek, član ljubljanske Ilirije, ki je izvedel stilno najlepša skoka na 38 m in si nabral zanja 195,7 točke. Njegovo častno mesto v tej močni konkurenci jugoslovanske elite in številnih inozemcev je najugodnejše presenečenje tega tekmovanja. Naslednji dve mesti (4. in 5.) si delita Albin Rogelj (Enotnost) s skokoma na 36 in 37 m ter Helmuth Machart (Avstrija) z daljavama 37 in pol in 36 in pol metra, ki sta bila ocenjena s 193,2 točke. Na šestem mestu je avstrijski tekmovalec Mathias Pramesberger, ki je dobro izvedel skoka na 36 oziroma 36,5 m ter dobil oceno 190,8 točke.

Prireditelji so razdelili med 31 plasiranih lepa praktična darila.

FINEC KIRJONEN prvi v skokih v Garmischu

Zadnji dan mednarodnega smučarskega tedna v Garmisch Partenkirchnu je Finec Kirjonen zmagal v disciplini smučarskih skokov. Dosegel je 232,3 točke za škoka 84.5 in 87.5 m. Hohenleitner in Bjoernstad sta postavila nov rekord na tej skakalnici s skoki po 88 m. Nadaljnji vrstni red tekmovalcev je tale: 2. Hohenleiter (Zah. Nemčija) 222.0 (83 m in 88 m); 3. Bjoernstad (Norv.) 217,5 (80 in 88 m), 4. Bradl (Avstrija) 214.2 (80 in 82.5 m), 5 Karlsson (Svedska) 212.7 (79.5 in 85.5 m), 6. Lindgren (Svedska) 210.7 (76.5 in 81 m), 7 Brutscher (Zah. Nemčija) 210.3 (76 in 81 m), 8. Steinegger (Av.) 210.0 (79 in 82 m), 9. Weiler (Zah. Nemčija) 208.0 (79.5 in 81.5 m), 10. Kaakoladhi (Finska) 203.6 (75.5 in 77,5 m).

V okviru zimskošportnega tedna v Garmischu je bilo včeraj tekmovanje v vožnji z dvosedežnimi bobi za svetovno prvenstvo. Zmagali so Švicarji, ki so v štirih vožnjah dosegli skupen čas 5:01 90. Za njimi so se plasirali Zahodna Nemčija 5:02,17. Zahodna Nemčija II 5:03,38 itd.

Na tekmah za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju, ki bodo od 8. do 15. febr. v Davosu, bo nastopila v reprezentanci ZDA tudi 12-letna Carol Heiss, ki je že odpotovala iz New Yorka. Heiss je juniorska prvakinja v umetnem drsanju v ZDA.

* * *

John Landy je z lahkoto zmagal na avstralskem prvenstvu v teku na pol milje; dosegel je čas 1'53"6, ki je za 2"4 nad avstralskim državnim rekordom. Landy je zmagal s 15 yardov naskoka.

* * *

Nagrado za «atleta 1952» iz ustanove Emilia Colomba je referendum med milanskimi novinarji odločil olimpijskemu sabljaškemu prvaku Eduardu Mangiarottiju.

Lemešič povabljen v Argentino. Nogometna zveza Argentine je povabila jugoslovanskega zveznega sodnika Lemešiča, da bi v Argentini sodil na prvenstvenih tekmah. Po ponudbi argentinske nogometne zveze bi Lemešič ostal v Argentini enio do dve leti.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO ULICA MONTECCHI št. 6 III. nad. — Telefon številka 93-808 in 94 638 — Poštni predal 502 — UPRAVA ULICA SV. FRANCISKA št. 20 — Telefonska številka 73-38 — OGLASI od 8.30 12 in od 15 18. — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm. višine v širini 1 stolpca trgovski 60, finančno upravni 100, osmrtnice 90 lir — Za FLRJ za vsak mm. širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din. — Tiska Tiskarski zavod ZTT — Podružn. Gorica III S. Pellico 1-II Tel. 33-82 — Rokopisi se ne vračajo

NAROČNINA Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700 celoletna 3200 lir. Fed. ljud. repub. Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska Trst 11 5374 — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Trg revolucije 19 tel. 20-009 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 606-90332-7 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ Trst

Mala trgovina med Italijo in Jugoslavijo

GORICA, 26. — V mesecu decembru so med obema državama zamenjali na podlagi sporazuma o mali krajevni trgovini večje količine blaga. Za uvoz iz Jugoslavije so izdali 14 dovolilnic v skupni vrednosti 30,755.000 lir za sledeče blago: drva za kurjavo, žaganje, oglje, svežo zelenjavo in sveže meso. Izdali so 12 izvoznih dovolilnic za 22,779.837 lir. Izvozili so električni material, nadomestne dele za avtomobile, avtobuse in kmečke stroje, galanterijske predmete; popravili pa so tudi pisalne stroje in prevozna sredstva. Stanje posebnega kompenzacijskega računa med Italijo in Jugoslavijo je sledeče: vplačani zneski znašajo 686,206.012 lir, izvršeni računi 576,987.284 lir, plačilne obveznosti za tekoče operacije znašajo 34,054.066 lir, saldo 73,164.662 lir.

KINO

VERDI. 16.30: «Guasconski gojenci», in varieté.
VITTORIA. 17: «Prišla je sreča», G. Cooper.
CENTRALE. 17: «Kri v puščavi», A. Rouchti in E. Hamdy.
MODERNO. 17: «Bedni», D. Paget in M. Rennie.